

A photograph of two dancers in traditional, ornate costumes. The woman in the foreground is wearing a black dress with gold and red tassels and a wide, gold-trimmed black hat. She has a joyful expression. Behind her, a man is partially visible, also in a similar costume. The background is dark, making the dancers stand out.

Arbetarnas Bildningsförbund
**Verksamhetsberättelse
& årsredovisning**
2011

En pigg hundraåring!

R

edan några år innan ABF bildades 1912 hade samtal pågått om behovet av en gemensam organisation för bildning inom arbetarrörelsen. Då var utbildning och kunskap enbart en möjlighet för en minoritet i samhället. För andra var möjligheten att förändra sitt liv genom bildning enbart en utopi. Den klara kopplingen mellan makt och bildning var också avgörande för dem som bildade ABF. Vetskapen om hur viktig bildning är för att förändra samhället som helhet och personerna som individer var tydlig i ABFs barndom. Vårt uppdrag då var tydligt. ABF skulle ge människor verktygen att göra en annan värld möjlig, både för sig själva och andra. Genom studiecirkelns pedagogik skulle vi stärka arbetarrörelsens medlemmars kunskap.

Nu går vi in i vårt hundra år och ABF ser naturligtvis annorlunda ut. Vi har närmare 60 medlemsorganisationer, vi når drygt 200 000 unika individer i våra studiecirklar, 4,8 miljoner kommer till våra kulturprogram. Men vårt uppdrag är detsamma. Att finnas till för dem som står längst ifrån makt och inflytande. Vi ska fortfarande ge människor verktygen att förändra sig själva och i förlängningen samhället. Vi ska vara en tydlig aktör i lokalsamhället, i bostadsområdet, på arbetsplatsen och på alla de ställen där människor befinner sig. De ska känna att vi finns till för dem. För lusten att lära, drivkraften att förstå vad som händer runt oss och viljan att förändra samhället är inte mindre idag än för hundra år sedan. Vårt uppdrag är lika viktigt nu som då.

Jag vill tacka alla som bidragit till vår verksamhet: anställda förtroendevalda, cirkelledare. Och till alla er som lyssnat, skapat, sökt kunskap och mött nya insikter: Tack för att ni valt ABF – det är för er vi finns till!

ANNIKA NILSSON
ABFs förbundssekreterare

ABF är Sveriges ledande studieförbund

ABF, Arbetarnas Bildningsförbund, är Sveriges ledande studieförbund. ABF är en ideell organisation och består av 61 medlemsorganisationer som tillsammans formar förbundet. Verksamheten finns i landets alla kommuner.

ABF grundades 1912 som en samarbetsorganisation för bildningsarbete inom arbetarrörelsens politiska och fackliga grenar samt konsumentkooperationen. Förutom stiftarorganisationerna är hyresgäströrelsen, bostadskooperationen och organisationer för pensionärer, handikappade och invandrare anslutna. ABF är partipolitiskt obundet men delar arbetarrörelsens värderingar.

Studiecirkeln är kärnan i ABFs verksamhet. Omkring 70 procent arrangeras i samarbete med medlems- och samarbetsorganisationer och runt 30 procent vänder sig till allmänheten. Utöver studieprogrammet kan den som vill starta en studiecirkel inom praktiskt taget vilket ämne som helst.

Programverksamheten med föreläsningar, seminarier, debatter och kulturarrangemang är en annan grundsten.

Fritt och frivilligt sammanfattar folkbildningens grundidé. Studiecirkelns pedagogiska metod bygger på att deltagarna utformar studieplanen tillsammans med cirkelledaren och bidrar med önskemål och erfarenheter på lika villkor.

Huvuddelen av ABFs verksamhet finansieras genom samhällsbidrag. Det garanterar en fri och självständig folkbildning som är oberoende av såväl näringsliv som samhällsinstanter.

ABF är indelat i 58 avdelningar, 22 distrikt och en förbundsexpedition. Varje enhet är en egen juridisk person med fristående styrelse. Förbundsstämman är högsta beslutande organ. Den består av 140 ombud, dels utsedda av de centralt anslutna medlemsorganisationerna, dels av ABFs avdelningar och distrikt. Förbundsstämman sammanträder vartannat år.

Läs ABFs stadgar på www.abf.se under Om ABF.

Omslagsfoto: Frida Lenholm.

Foton: (sidhänvisning och placering på sidan uppifrån och från vänster)

ABF Göteborg: 13:1

Lena Eriksson Freeman: 15:2

Jonas Hallqvist: 12, 23

Claes Herrlander: 3, 17

Frida Lenholm: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15:1

Caitlin Mooney: 13:2

Lars Mårtensson: 14

Olof Palmes Internationella Center: 25

Mattias Vepsä: 1

Kent Werne: 2

Mattias Åström: 29

Texter: Förbundsexpeditionen och Frida Lenholm

Grafisk form, layout & prepress: Graffoto AB

Tryck: Erlanders i Falköping, 2012

Artikelnummer: AB2154

INNEHÅLL

- 3 Tema: Stärk folkrörelserna!
- 10 Folkrörelse i förändring – intervju med ABFs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson
- 11 Centrala händelser
- 20 Verksamhetsförändringar
- 22 Centralt anställda
- 23 Medlemsorganisationer
- 24 Organisationer med samarbetsavtal och Centralt förtroendevalda
- 25 Representanter för ABF
- 26 ABF och samhällsbidragen
- 27 Året som gått
- 28 Årsredovisning
- 30 Räkenskaper
- 40 Statistik

Stärk folkrörelserna!

Folkrörelserna är i förändring. Från styrelsemöten med fasta tider till nätträffar och blixtsnabba aktioner. Hur möter ABF de nya folkrörelserna? Vilken är den största utmaningen?

”Människor vill fortfarande saker. Det har inte förändrats. Det som har förändrats är de metoder som dagens unga vill använda i sitt engagemang.”

För mig är en folkrörelse ett nätverk eller en organisation som kännetecknas av att kraften kommer underifrån. Att det inte är de högst upp i organisationen som bestämmer riktningen, säger Thor Rutgersson, verksamhetsutvecklare på ABF.

Folkrörelserna idag är inne i en spännande tid. Den traditionella föreningen med styrelse, organisation och fasta mötestider konkurrerar idag med en mer individanpassad rörelse som kommunicerar via internet. Den yngre generationen har träffar på nätet, diskuterar på chattforum och anordnar spontana kafémöten inför blixtsnabba aktioner. Sociala medier som Facebook, Twitter och bloggar har blivit det nya mötesrummet. De senaste åren har flera stora rörelser snabbt väckts på nätet för frågor som traditionella organisationer har jobbat länge med. Efter valet 2010, när Sverigedemokraterna kom in i Riksdagen, lyckades den då 17-åriga Felicia Margineanu genom att använda facebook på bara ett par timmar samla tusentals människor på Sergels torg för att protestera mot rasism och främlingsfientlighet.

– Vissa säger att folkrörelserna håller på att dö, men det stämmer inte. Människor vill fortfarande saker. Det har inte förändrats. Det som har förändrats är de metoder som dagens unga vill använda

i sitt engagemang. Aktionen på Sergels torg är ett bra exempel på det, säger Thor Rutgersson.

Den största utmaningen för ABF för att stärka folkrörelserna ligger i att skapa möten över generationsgränserna. De nya rörelserna har mycket att lära av de gamla, samtidigt som de gamla organisationerna har många moderna idéer att hämta från de nya. ABF vill vara plattformen som gör det möjligt. Redan idag arbetar ABF aktivt med att utbilda handledare i bland annat funktionsutbildningar, visionsarbete och hur traditionella folkrörelser kan agera med sociala medier.

– Men det är alltid lika viktigt att tänka på grundidén ”Ge mest till de som har minst”, säger Thor Rutgersson.

Medan den moderna D.I.Y.-kulturen ”Do It Yourself” samlar unga människor som vill hålla på med musik, konst, hantverk, film, dans och foto lockar e-sporten dataspelande ungdomar. Vad gäller e-sporten hade unga ABFare under flera års tid signalerat att ABF behövde satsa på den snabbt växande sporten. Sedan i höstas stoltserar ABF med att vara först i Sverige med att utbilda domare inom e-sport. ABF försöker arbeta med både nya och gamla folkrörelser, med inriktning på att de ska vara i just rörelse.

– Det farligaste som finns är när rörelser inte utvecklas. ABF måste hela tiden våga se och möta nya trender, säger Thor Rutgersson. ■

e-sport

I samarbete med Svenska E-sportföreningen, SESF, startade ABF i höstas en domarutbildning i e-sport.

– Kvaliteten på domare inom e-sporten är låg så den här kursen behövs verkligen, säger Fredrik Korsbäck, domare i e-sport.

Det är förmiddag och världens största datafestival DreamHack i Jönköping är i full gång. 20 000 besökare från hela världen sitter uppkopplade, dag som natt, för att spela dataspel och kolla på e-sportturneringar. Endast bildskärmarnas sken och ljusslingorna som spelarna pyntat sina platser med lyser i Elmia-mässans gigantiska lokaler. I ett betydligt mindre och ljusare rum sitter Fredrik Korsbäck, som är en av deltagarna i ABFs nystartade domarutbildning i e-sport.

– Jag har jobbat som domare på bland annat SM i e-sport och DreamHack. Överallt är det väldigt olika regeldokument. Så det är bra om det finns en grund att stå på som säger hur turneringarna ska fungera, säger Fredrik Korsbäck.

E-sporten, alltså elektronisk sport där man tävlar i olika datorspel, växer så det knakar. I dag arrangeras tävlingar året om och svenska lag är bland de bästa i världen i flera spel. Men trots att e-sporten tillhör en av världens mest internationella sporter saknas en gemensam grund för domarna.

– Idag finns det bra domare men den här utbildningen behövs

för att skapa standardiserade regler för hur domare inom e-sport ska agera, säger Magnus Jonsson, ordförande för Svenska E-sportföreningen, SESF.

Fredrik Korsbäck är en av fyra deltagare som går utbildningen, som startade i höstas. Frågorna är många och avlöser varandra i ett snabbt tempo. Vilka turneringsregler finns? Vilka regler gäller för spelare och domare? Hur bemöter vi spelarna? Magnus Jonsson går igenom deltagarnas frågor lugnt och metodiskt.

– De får också lära sig hur de som domare hanterar olika situationer som kan uppstå under en tävling. Vid exempelvis en regelkonflikt måste de veta exakt hur de ska agera, oavsett vilket spel det gäller, säger Magnus Jonsson.

Idag spelar 80 procent av alla ungdomar dataspel. Men för att e-sporten ska kunna fortsätta växa krävs satsningar från samhället.

– ABF som är ett så stort studieförbund måste kolla av omvärlden och se hur den fungerar. De yngre ABF:arna har signalerat under ett par års tid att vi behöver belysa frågor som rör e-sport, säger Marianne Högmark, verksamhetsutvecklare på ABF.

För många ungdomar handlar spelandet också om gemenskap. Det är ett sätt att hitta nya vänner. ABFs domarutbildning är ett steg i rätt riktning för att ta tillvara ungdomarnas intressen och möjliggöra nya möten. ■

E-SPORT är en förkortning av ”elektronisk sport” och är ett samlingsnamn för alla tävlingar som utförs med hjälp av datorer eller spelkonsol. Begreppet myntades i Sydkorea bland annat av arrangörerna bakom World Cyber Games men har under det senaste decenniet blivit ett globalt vedertaget begrepp. Sverige är ledande i E-sport, med flera VM-guld och flest medaljer av alla tävlande nationer sedan 2000.

Den vanligaste typen av spel som spelas är First Person Shooter (FPS) och realtidsstrategispel (RTS), där de allra vanligaste (och största) är Counter-Strike 1.6, Counter-Strike: Source, Warcraft III och Starcraft: Brood War.

Cirkelledaren Jenny Andersson instruerar hur Lisbeth Johansson kan söka på Google för att hitta webbsidor till olika flygbolag.

Caporales

Gillar du hopp, snurrar, styrka, fart och fläkt? Då ska du testa den intensiva och härliga bolivianska dansen caporales.

– När jag väl började dansa caporales kunde jag inte sluta, säger Angelica Nylén i dansgruppen Antawara.

Ute är det typiskt aprilväder, regnigt och blåsig. Men inne i gymnastiksalen mitt

i centrala Västerås är det värme, glädje, latinamerikanska rytmer och nervositet. Dansgruppen Antawara håller nämligen som bäst på att förbereda sig för att strax åka iväg och äntra scenen i Västerås Konserthus där Europas största Caporalesfestival pågår för fullt.

– Caporales, som är en dans från Bolivia, är krävande med mycket hopp, snurrar, fart och styrka. Men det är också mycket show och glädje, säger Patricia Torres, cirkelledare på Antawara i Stockholm.

Patricia Torres, som har dansat caporales i 20 års tid, har studiecirklar året om. Dansen går i rytmisk tvåtakt och dansas både i par eller grupp. Med bara kvinnor eller män. Eller i en mix.

– Det är jättekul att se hur deltagarna utvecklas. De flesta har aldrig dansat caporales medan det finns vissa som dansat i tio år. Men alla är välkomna på kursen, säger Patricia Torres.

Klockan tickar och det börjar dra ihop sig. Sminket ska på,

lösflätorna ska flätas in, skorna ska borstas och sist men inte minst ska de färgstarka kläderna på.

– Ok, skynda er nu! Fem minuter kvar, sen måste vi åka, ropar Patricia Torres.

En av deltagarna, Angelica Nylén, skyndar sig mot klädställningen där de fantastiska dräkterna med sina puffärmar, glitter, paljetter och spetsar hänger på rad. Den korta kjolen som går precis över rumpen kan få en och annan ovan att rodna.

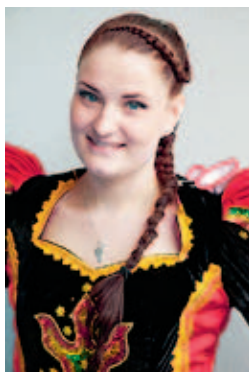
Men för Angelica Nylén som dansar ”machas”, en mer maskulin dans inom caporales, är det byxor som gäller.

– Jag har dansat caporales i snart två år. Jag följde med en tjejkompis en gång för att prova. Och när jag väl började kunde jag inte sluta, det var sådan glädje. Och så är kläderna fantastiska och koreografin rolig, säger Angelica Nylén.

Ett av målen med kursen är att deltagarna ska bli så pass duktiga att de ska få uppträda på festival eller karneval. Som exempelvis nu på Caporalesfestivalen i Västerås. Angelica Nylén har fjärlilar i magen. Strax ska hon in på scenen.

– Det är det här som är så roligt. Den pirrande känslan i magen strax innan vi går ut på scenen

och äntligen får visa vad vi kan och hoppas att publiken tycker om det, säger Angelica Nylén, samtidigt som draperiet till scenen dras upp och caporalesrytmerna fyller salen till jublet från publiken. ■

– Kläderna är fantastiska och koreografin rolig, säger Angelica Nylén som dansat i två år.

Folkrörelse i förändring!

ABF är en pigg hundraåring som har all anledning att fira. Förra året gjorde nämligen ABF den största ökningen på tio år.

– Antalet människor som gick på någon av ABFs föreläsningar ökade med 50 000. Ungefär lika mycket som en mellanstor svensk stad, säger ABFs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson.

En anledning till expansionen, menar Karl-Petter Thorwaldsson, har att göra med att den kollektiva upplevelsen av TV:n har försvunnit. Att alla tittar på så många olika program att det inte finns någon gemensam beröringspunkt. Nu vill man istället komma till föreläsningarna för att få en upplevelse tillsammans. Men det har inte alltid sett så bra ut som förra året. När TV:n fick sitt stora genombrott i Sverige, i samband med världsmästerskapet i fotboll 1958, gick folkrörelsen ned kraftigt. Det var till och med så illa att riksdagen förbjöd att sända TV på onsdagar för att folkrörelserna skulle ha en chans att överleva.

– Jag kommer ihåg när jag var liten och ungarna skrek på gatan ”Det är tecknat”. Då sprang vi alla in till TV:n och kollade på professor Balthazar. Alla kollade på det. Eller på Hylands hörna, istället för att gå på sitt möte på nykterhetsföreningen, be-

rättar Karl-Petter Thorwaldsson.

Den negativa nedgången för folkrörelsen pågick i flera decennier till det helt plötsligt vände i början av 2000. Då sjönk intresset för tv-tittande och fortsätter än idag att sjunka, medan användningen av internet ökar. Samtidigt som behovet av att ses ”på riktigt” har ökat växer en ny generation upp där intresset och engagemanget kommer att bli mer individuellt och mycket mindre kollektivt.

– Det kommer inte att bli som när jag gick med i SSU-klubben 1978 och stod utanför Konsum i Kosta på lördagarna och samlade in pengar för att bygga en skola i Nicaragua. Det var individuellt men ändå väldigt kollektivt, säger Karl-Petter Thorwaldsson.

Folkrörelsen är i förändring. En av de stora utmaningarna för ABF är att stärka den på olika sätt, menar Karl-Petter Thorwaldsson.

– Engagemanget hos de unga i kombination med de äldres organisationskun-

skaper skulle kunna bli en mycket vital nyskapare bland folkrörelser, säger han.

Gradvis försöker ABF följa med sin tid och erbjuda spännande saker för den nya generationen att folkbilda sig. Rockmusiken har lockat många unga, liksom ABFs senaste medlem e-sporten, elektronisk sport. Socialistiskt forum, som ABF startade efter Göteborgskravallerna, är ett sätt att mötas över generationsgränserna. Det har blivit Sveriges viktigaste arena för radikal idédebatt, en mötesplats för alla som vill låta sig inspireras i arbetet för en bättre värld. ABF firar 100 år. Allt som gjordes för 100 år sedan görs inte idag. Allt som görs idag kommer inte att göras om 100 år. Förutom en sak, studiecirkeln.

– Metoden att träffas, att sitta ner med deltagarnas utgångspunkt, att få en period mellan inläring och ny kunskap, att åter repetera. Det överträffar alla andra inlärningsmetoder. Den metoden kommer vi ha om 100 år, avslutar Karl-Petter Thorwaldsson. ■

C

CENTRALA
HÄNDELSE

Utveckling av ABFs politiska studiearbete

Förbunds expeditionen har under 2011 träffat de politiska medlemsorganisationerna samt samlat en ABF-intern referensgrupp för att vässa vårt arbete med politiska studier. Ett arbete inleddes med att ta fram studiehandledningar till aktuella böcker samt att starta en webportal för politiska studier där olika material görs tillgänglig på ett lättöverskådligt sätt.

ABFs förbundssekreterare Annika Nilsson fick i december 2010 ett uppdrag att se över Socialdemokraternas studieorganisation och lämna förslag till förändringar. Hennes rapporter ligger till grund för ett utvecklingsarbete för en ny medlems- och förtroendemannautbildning som leds av en förtroendevald studieledare och en studiekommitté där ABF är representerat.

Under året har förbunds expeditionen deltagit i framtagandet av ett studiematerial om barnfattigdom samt deltagit i en seminarierturné om progressiv ekonomi som utgår från boken "Nationalekonomi för vänstern". ABF har också deltagit i framtagandet av Folkkyrkospelet – ett samtalsmaterial om Socialdemokraterna och Svenska Kyrkan som ligger till grund för diskussionerna inför framtagandet av ett nytt kyrkopolitiskt program.

Kulturpolitiska allianser

ABF har under året deltagit i arbetet i Amatörkulturakademien, Ideell Kulturalians, Koalition för kulturdebatt samt Folkbildningsförbundets kultur nätverk KulturNet. ABF är en viktig aktör som ska stödja, främja och hävda sig i den nya regionaliserade kulturpolitiken.

Så arbetar förbunds expeditionen

Förbunds expeditionen har ansvar för det förbundsövergripande arbetet inom ABF, ett arbete som utförs i linje med beslut fattade av förbundsledningen, förbundsstyrelsen och förbundsstämman. Förbundssekreteraren ansvarar för att arbetet på expeditionen organiseras och utförs på rätt sätt.

De aktiviteter som förbundet genomför nationellt har till syfte att uppmuntra och sprida bildning och kultur. Vårt arbete riktar sig till flera olika målgrupper: Medlemsorganisationernas och samarbetsorganisationernas företrädare och medlemmar, de anställda i hela ABF-organisationen, cirkelledarna, allmänheten, opinionsbildare inom kultur- och bildningsområdet med flera.

Folkbildning mot främlingsfientlighet

Resultatet i det senaste riksdagsvalet och attentatet mot unga socialdemokrater på Utöya i juli visar på behovet av ett mer strukturerat och systematiskt arbete med folkbildning mot främlingsfientlighet. Förbunds expeditionen har under året tagit fram en studiehandledning till Andreas Malm's bok "Hatet mot muslimer" som skildrar den moderna högerextremismens dominerande idé – islamofobi. I november samlades projektledare från ett tiotal ABF-avdelningar och -distrikt för att utbyta erfarenheter av lokalt antirasistiskt arbete samt lära sig mer om rasism och främlingsfientlighet och strategier för att bemöta den. En styrgrupp har utsetts för att koordinera ABFs antirasistiska arbete.

Socialistiskt Forum

Den 19 november genomfördes Socialistiskt Forum för tionde gången i ABF-huset i Stockholm. Med 110 seminarier och drygt två tusen deltagare fortsätter Socialistiskt Forum vara en central arena för samhällsdiskussion från vänster i vårt land. Åtskilliga seminarier webbsändes via ABF Play. För första gången visades utvalda seminarier i en lokal i Farsta i södra Stockholm där publiken kunde skicka in sina frågeställningar till panelen i ABF-huset.

Fri entré **SOCIALISTISKT FORUM**
10 år
19 NOVEMBER
KL 10:00-18:00 ABF-HUSET
SVEAVÄGEN 41 STOCKHOLM

Folkbildningens Vägval & Vilja

ABF har deltagit i remissarbetet kring Folkbildningsrådets samtalsunderlag "Folkbildningens Vägval & Vilja" som berör centrala framtidsfrågor för svensk folkbildning. Synpunkter på materialet har skickats in från åtskilliga medlemsorganisationer, ABF-avdelningar och -distrikt, och sammanställts av förbundsexpeditionen.

Sammanfattningen i det första remissvar som antogs av förbundsstyrelsen i maj är: ABF anser att de sju verksamhetsområdena bör tas bort ur förordningen så att respektive studieförbund får större möjlighet att själva agera och profilera sig inom ramen för statens syften med stödet till folkbildningen.

De nuvarande fyra syftena bör kompletteras med ett femte syfte som klarlägger alla människors lika värde och rätt att ta del av samhällslivet via folkbildningen oberoende av kön, klass, funktionsnedsättning, etnicitet eller sexuell läggning.

Folkbildningens roll och uppgift i arbetet med att försvara och utveckla demokratin och öppenheten i samhällslivet bör få ett ökat fokus. Staten bör lyfta fram folkbildningens betydelse för att fler människor ska kunna ta del av ett livslångt lärande som en del i samhällsutvecklingen. Folkbildningen bör även i framtiden ha ett gemensamt syfte att bidra till att utjämna utbildningsklyftor. Statens stöd till folkbildning ska vara utformat så att det ger studieförbunden förutsättningar att kunna bedriva en profilerad och öppen verksamhet i hela landet.

Folkbildningens aktörer bör ges fortsatt goda förutsättningar att arbeta med fri och frivillig folkbildning i samverkan med sina medlemsorganisationer och samverkanspartners för att profilera och positionera folkbildningen som en viktig del av det civila samhället.

C

CENTRALA
HÄNDELSE

Arbetarrörelsens Kulturoffensiv

Den kultursatsning i samarbete mellan ABF, LO och LO-förbunden som inleddes med en projektperiod under 2009–2010 permanentades under 2011. Ett långsiktigt arbete för mer kultur i arbetarrörelsen och mer arbetarrörelse i kulturen har inletts. Det fokuserar på att stärka det egna skapandet bland LO-förbundens medlemmar. Prioriteringen är arbetsmiljö i bred bemärkelse och att skildra villkoren i det moderna arbetslivet.

ABF leder en styrgrupp bestående av LO, LO-förbunden, Arbetarteaterförbundet, Föreningen Arbetarskrivare, Svenska Arbetarsångarförbundet och Runö Utveckling & Utbildning. Projekt har startats eller kommer att starta inom områden som skrivande, poesi, film och utställningsverksamhet. En särskild satsning inleddes för att väcka allsångstraditionen till liv och uppdatera arbetarrörelsens sånger.

Almedalsveckan

Under 2011 arrangerade ABF omkring 25 000 föreläsningar. Det är mer än femton gånger så många som samtliga arrangörer lyckades samla under Almedalsveckan. ABFs föreläsningar når obeskrivligt många fler. Men i Almedalen finns många av de som fattar beslutet om vilken tillgång människor ska få till bildning och kultur. Därför finns ABF i Almedalen, för att beskriva vad folkbildningen betyder för Sverige, och vad som händer med kulturlivet med det livslånga lärandet om den skulle försvinna.

Under årets Almedalsvecka arrangerade ABF seminarier kring kultur för alla, synen på kunskap, ett nytt kunskapslyft, kriget mot terrorn, eurokrisen, välfärdspolitiken, jämställdhet, motstånd samt facket, folkbildning och fairtrade.

Bokmässan i Göteborg

ABF hade som vanligt en välbesökt monter på bokmässan i Göteborg i slutet av september. Montern togs fram av ABF Göteborg i samarbete med ABF Stockholm och pryddes av devisen "Folkbildning kan allvarligt skada dina fördomar". Montern besöktes även av bland andra Susanna Alakoski, Majgull Axelsson, Lasse Berg, Doris Dahlin, Kerstin Ekman, Elsie Johansson, Anneli Jordahl, Kristian Lundberg, Pierre Schori, Gunilla Thorgren och Jenny Wrangborg som samtalade om samhällsfrågor med utgångspunkt i sina böcker. ABFs litteraturstipendium delades ut till Liv Strömquist.

Andra litterära priser

ABF är även stiftare av eller ingår i kommittéer som utser flera andra litterära priser.

Ivar Lo-Johanssons personliga pris 2011 tilldelades litteraturvetaren **Margareta Wersäll**. Priset gick till avhandlingen *Fattighustliv i ensamhetsslott – Ivar Lo och de äldre i samhällsdebatt och dikt*

ABFs litteraturstipendium

ABFs litteraturstipendium delades ut under bokmässan i Göteborg i september. Stipendiet gick i år till serieskaparen Liv Strömquist med följande motivering:

Liv Strömquist tilldelas Arbetarnas Bildningsförbunds litteraturstipendium 2011 för sin skarpa samhällskritik med seriekonsten som uttrycksmedel. Strömquist synliggör ojämlikhetens ansikten i allmänhet och kvinnors underordning i synnerhet, med humor, ilska och intellektuell skärpa.

Strömquist låter läsaren ta del av livsberättelser från såväl historiska figurer som gestalter ur den samtida populärkulturen, och samtidigt skildrar hon de normer och maktstrukturer som förhindrar oss att förverkliga våra bästa stämningars längtan. Genom att berätta varför Albert Einstein är historiens mest provocerande pojkvän, hur normer och föreställningar styr Britney Spears liv och varför det gick så illa för prins Charles och Diana, låter Strömquist läsaren komma till insikt om den könsmaktens ordning som styr våra liv. Och med satirisk spets angriper hon klassamhälle, rasism och homofobi.

Strömquist berättar en historia på ett roligt och lättillgängligt sätt samtidigt som hon skriver grafiska essäer kompletta med källhänvisningar för den som vill fördjupa sin förståelse. Denna ambition att förklara sammanhang och öppna nya världar för läsaren gör Liv Strömquist till en av vår tids främsta folkbildare.

(Uppsala universitet), som undersöker Ivar Lo-Johanssons stridsskrifter och radioprogram om åldringsvården.

Fackföreningsrörelsens Ivar Lo-pris 2011 delades ut till **Sven Lindqvist**, som i sitt författarskap förenar konsekvent engagemang och sanningslidelse. Han är en inspiratör inte bara för dem som

lärde sig att gräva där de står utan också för dem som rör sig globalt och vill förstå det samhälle och den värld vi lever i.

Moa Martinson-stipendiet 2011 gick till **Gunilla Thorgren** för hennes långa verksamhet som politisk och intellektuell feminist. Som redaktör för Pockettidningen R radikaliserade hon synen på

socialpolitiken. Med sin självbiografiska bok *Grupp 8 & jag* visade hon på betydelsen av att skriva engagerad feministisk samtids-historia. I biografien *Ottar & kärleken* har Gunilla Thorgren forskat fram en ny bild av Elise Ottesen Jensen, RFSU:s grundare och sexualpolitikens stora primus motor, också utanför vårt land.

Fattig – ett fotoprojekt hos ABF Malmö där människor med erfarenhet av fattigdom och hemlöshet har dokumenterat sin bild av samhället. Foto: Lars Mårtensson

ABF i kamp mot fattigdom och social utestängning

I mars 2011 avslutades ABFs nationella ESF-projekt "Kompetensutveckling för processförare". Projektet startade i början av 2010 i samband med Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning. Projektet genomfördes av ABF Södra Småland på uppdrag av ABFs förbunds-expedition. På flera orter i landet har studiecirkel gått för utsatta människor, bland annat "Gör din röst hörd", "IT för hemlösa" och "Berättarcirkel med foto-grafering".

Under året genomfördes

också på uppdrag av ESF, med Sensus som uppdrags-ägare och med ABF och EAPN som partners, ytterligare tre processförarutbildningar. Tio regionala dialogkonferenser genomfördes i ämnet "fattigdom och social utestängning", liksom erfarenhetsutbyte med transnationella partners i Litauen, Lettland, Polen och Rumäni-en samt framtagande och kvalitetssäkring av metodboken "Allas röst är lika värd". En sammanfattning av boken, som handlar om folkbildningens nygamla roll på 2000-talet, producerades även på

svenska och engelska.

Under november startade mobiliseringsfasen för det nationella ESF-projektet "Mötesplats 2020", med ABFs förbunds-expedition som projektägare och Sensus som nationell samverkanspart. Delprojekten, elva stycken, ska utveckla olika modeller för att bekämpa fattigdom och social utestängning. Mobiliseringsfasen innebär att kartlägga delprojektens förutsättningar inför genomförandefasen, som är planerad till 1 mars 2012 – 31 december 2013.

C CENTRALA HÄNDELSE

Boken på arbetsplatsen

På årets "Boken på arbetsplatsen", som ägde rum på Runö den 24–26 oktober, diskuterade fackliga bokombud och kulturansvariga hur vi utvecklar våra arbetsplatsbibliotek och de fick tillfälle att träffa arbetarförfattare. Författaren Doris Dahlin och estradpoeten Saman Faramarxi berättade om hur de började skriva. Deltagarna fick tillfälle att prova på att skriva poesi och spela teater. Konferensen avslutades med att Litteraturutredningens ordförande Tomas Lidman samtalande med ABFs Karl-Petter Thorwaldsson och Författarförbundets Lena Kallenberg om hur vi stärker det läsfrämjande arbetet.

Krav på ett läslyft för Sverige

ABF har under året uppmärksammat det sjunkande läsandet, särskilt inom arbetarklassen, och ställt krav på åtgärder från regeringshåll. Den 4 oktober genomfördes konferensen "Ett läslyft för Sverige" i samarbete med Svenska Författarförbundet för att sätta fokus på frågan. ABF har även drivit frågan på möten med den statliga Litteraturutredningen. Regeringen beslutade den 22 december att anslå en miljon kronor för metodutvecklande försöksverksamhet som syftar till att finna nya former för samarbete mellan folkbiblioteken och det civila samhällets organisationer i det läsfrämjande arbetet. ABF ser detta som ett positivt första steg till att bygga en ny struktur för uppsökande läsfrämjande verksamhet bland vuxna i landet.

Krav på nytt kunskapslyft

Under året har ABF fortsatt att driva kravet på ett nytt kunskapslyft för att sätta tankar, människor och sammanhang i rörelse och skapa ett Sverige där varje individ kan känna att en annan värld är möjlig. Förbundsstämman i april uttalade kravet på 100 000 nya utbildningsplatser i vuxenutbildningen och att ge redan anställda möjligheter till vidareutbildning, medan deras ordinarie tjänster täcks med utbildningsvikariat, där ungdomar prioriteras.

Unga Örnar

Under 2011 har Unga Örnar fortsatt att utveckla verksamheten i Göteborg, Jönköping, Jämtland och Umeå. Den enskilt största insatsen som gjordes på lokal nivå är satsningen på den läxhjälp som pågick i Umeå under hösten 2011. Insatsen ökade verksamheten där och spreds till flera andra orter runt om i landet. På lokal nivå har det arbetats intensivt med att lyfta barnfattighedsfrågan. ABF och Unga Örnar har tillsammans anordnat föreläsningar, seminarier och workshops på det aktuella temat. Unga Örnar var även med under verksamhetskonferensen i maj och höll ett seminarium om barnfattigdom. Tre nationella nätverksträffar har anordnats i Stockholm för att stärka och knyta samman de distrikt som har deltagit i projektet. Under dessa träffar har olika studiebesök ägt rum och nya samverkansformer har diskuterats och fått gehör. Slutligen utvecklades och testades en ny ledar-modul i samband med cirkelledarutbildningen på Runö i oktober.

ABF PRO-akademien

Under 2011 bedrevs verksamheten med cirka 2 500 deltagare på ett tjugotal orter. Förutom de fyra till sex föreläsningar som akademierna erbjuder per termin har ett antal kulturprogram, arrangemang och reseverksamheter genomförts under året. ABF PRO-akademins vision är att rikslansera verksamheten. Målsättningen om 40–50 akademier vid utgången av 2011 har inte uppnåtts. Därför finns det anledning för fortsatta ansträngningar avseende form, metod, innehåll och informationsinsatser under 2012.

Läs för mig pappa

Projektet, som har pågått sedan 1999, syftar till att få männen i LO-förbunden att läsa mera skönlitterära böcker både för sig själva och för sina barn och barnbarn. Runt om i landet erbjuds pappaträffar som ordnas av ABF tillsammans med flera olika fackförbunden och En bok för alla. Papporna får under en heldag bland annat träffa en författare och en barnbibliotekarie som lär dem mer om barns språkutveckling, läsförmåga och vilka böcker som passar barn i olika åldrar.

Jobbkraft – mötesplatser för arbetslösa

ABF lyckades 2011 att nå målet att förvalta och starta cirka 100 mötesplatser för arbetslösa. ABF har också utbildat 260 handledare i de organisationer som tar emot folk från Arbetsförmedlingen. Till dem som leder arbetssökande har ABF även gett ut studiematerialet ”Ett steg i rätt riktning”, om att öka självkänsla.

ABF Play och ABF Live

2011 blev livesända föreläsningar en vanlig del i ABFs verksamhet. Under terminerna har det sänts cirka två föredrag eller seminarier i veckan framförallt från Stockholm, men även från Karlstad, Gävle och Umeå. På bokmässan i Göteborg, under Almedalsveckan och på Socialistiskt Forum i Gävle och Stockholm kunde många ta del av webbsända föredrag och seminarier. Flera medlemsorganisationer har också webbsänt temadagar och föredrag med stort genomslag. Förutom filmade föredrag finns också ABF Play med en massa spännande dokumentärfilmer och studiematerial tillgängliga.

På lika villkor

ABFs integrationsprojektet ”Egenkraft” arbetar för lika villkor. Det är till för flyktingar, nyanlända och andra som inte är födda i Sverige. Projektet som volymmässigt är ABFs största verksamhet har under året satsat på att sprida kunskap och stödja samarbeten mellan ABF-avdelningar. Bland annat har handledare och cirkelledare utbildats utifrån ABFs studiematerial ”ABC... upptäck Sverige”, som ger en bra introduktion till Sverige och genomsyras av ABFs värdegrund och människosyn.

På både lokal och länsnivå har det varit bra samverkan med bland annat bostadsområden, mötesplatser, synliggörande av föreningarnas arbeten, karnevaler och andra kulturutbyten.

I oktober anordnades en lyckad träff mellan några ABF-avdelningar och invandrarföreningars Riksorganisationer. Träffen syftade till att se hur organisationerna kan samarbeta för gemensamma mål, för integration, på nationell och lokal nivå.

Musikverksamheten utvecklades

Genom ABF får band och unga människor stöd och hjälp att utvecklas. Med det nationella Musikprojektet vill ABF utveckla sin musikverksamhet genom att ta fram nytt material för att sprida kunskap.

Under 2011 genomförde Musikprojektet två träffar med regional representation för ABFs musikinätverk. En av träffarna var för verksamhetsansvariga som arbetar med musikverksamhet för personer med funktionsnedsättningar. Den andra riktade sig till kvinnliga musikansvariga med särskild inriktning på jämställdhetsfrågor, då främst rock- och popmusiken har en stor snedfördelning med 88 procent män och 12 procent kvinnor.

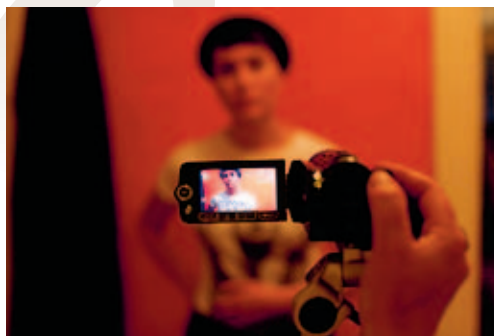
Tillsammans med Malmö läraryhögskola lyckades ABF få 150 deltagare till konferensen "Musik&Samhälle" som i år hade fokus på hip hop och musikverksamhet för personer med funktionsnedsättningar. Konferensens uppgift är att samlar forskare och praktiker för seminarier och erfarenhetsutbyte.

Tillsammans med de övriga studieförbunden genomfördes en enkät om pop och rockmusikverksamheten inom ABF. Bland annat inventerades antalet musikhus, studios och i vilken utsträckning verksamheten har kvinnliga deltagare.

På årets verksamhetskonferens genomfördes en omvärldsanalys för musikområdet. På ABFs community finns numera en grupp för ABFs musikinätverk.

C

CENTRALA
HÄNDELSE

Alla kan göra tv

Under 2011 lanserade ABF studiepaketet "Alla kan göra tv". Det gör det möjligt för föreningar, organisationer och fria grupper att göra egna reportage till hemsidor, webb-tv och sociala medier. Studiepaketet består av en inspirationsfilm på 45 minuter, ett tryckt studiematerial, en studiehandledning och möjlighet till fördjupningsmaterial på filmsajten Voodooofilm.

Åtta workshops har genomförts på ABF-avdelningar runt om i landet för att stimulera till att arbeta med film. I december genomfördes en cirkelledarutbildning i "Alla kan göra tv". Hur man redigerar "Kortfilm på dina villkor" är ytterligare ett studiepaket som togs fram under 2011. Det vänder sig till filmintresserade som vill göra en egen kortfilm och tar upp dramaturgi, manus och hur man gör när man filmar.

Tre seminarier om film och filmprojektet hölls på årets verksamhetskonferens och i ABFs community har en grupp för ABF film skapats.

Färg och form

Bild-Form-Hantverk-Konst är ett nationellt projekt för att möta framtiden, utveckla och bevara kunskap. Under året genomförde projektet två nätverksträffar med syfte att utbyta erfarenheter och skapa arbetsgrupper. Under hösten slutfördes en handledarutbildning på Runö i det tidigare framtagna materialet "Färg och form". En spetsutbildning i silverlera genomfördes tillsammans med ABF Västra Götaland.

På verksamhetskonferensen hade ABF två seminarier där bland annat Otto von Busch, designer, hantverkare, teoretiker, aktivist och forskare, talade om hacktivism och om vilka nya vägar skapandet tar sig på 2010-talet.

Inför ABFs 100-årsjubileum har ledare och deltagare bjudits in till att vara med och skapa en mosaik som ska sättas samman på Kulturhuset i juni 2012. Projektet har haft en facebookgrupp som fungerat som mötesplats för verksamhetsansvariga och i ABFs Community har en grupp startats för nätverket.

Filmteamet för ABFs jubileumsfilm besökte kvinnor i SEWA, Self Employed Women's Association, i Ahmedabad i nordvästra Indien.

Geneveskolan

2011 fyllde den Nordiska folkhögskolan i Genève 80 år. Skolan vänder sig främst till yngre aktiva medlemmar i fackförenings- och folkrörelser i de fem nordiska länderna, som vill öka kunskapen om internationellt samarbete. Huvudkursen genomfördes i Genève med 33 deltagarna från hela Norden, fyra från Danmark, sex från Finland, två från Island, tolv från Norge och nio från Sverige. Deltagarna bedrev studier i mellanfolkliga problem, bland annat genom att följa FN-organet ILO:s arbetskonferens, med bland annat Ann-Mari Schwartz från Sverige som lärare. Förutom huvudkursen i Genève ägde även en förkurs rum under fyra dagar i mars på Runö. Därefter följde "nätkurs".

Föreningen Nordisk Folkhögskola i Genève (Geneveskolan)

ABF-företrädare i Geneveskolans styrelse
Ordförande: Stefan Svensson
Ordinarie styrelseledamot: Kristin Spolander
Ersättare: Magnus Johansson

ABF 100 år

Arbetet med ABFs jubileum 100 år har under året intensifierats. Bland annat har arbetet med jubileumsfilmen pågått intensivt, där många personer inom, men även utom ABF har intervjuats. Inom ABF har det alltid funnits ett stort intresse och engagemang för internationella frågor.

Filmteamet beslutade därför att besöka SEWA (Self Employed Women's Association) i Ahmedabad i nordvästra Indien. SEWA ingår i ABF-internationalen IFWEA.

Syftet med resan till Indien var att se hur man stärker kvinnor som är fattiga och inte har någon status genom att erbjuda utbildning och samarbete. Dessutom gjordes ett besök på Malidverna där temat var demokrati och klimatfrågor.

Fackligt utvecklingsarbete

Under året har ABF tillsammans med Kommunal, IF Metall och Runö startat ett arbete som ska leda till ökat samarbete i landet. Arbetet går under namnet Vidareutbildning pedagogik. Ökad kunskap om varandras förutsättningar och möjligheter är en del. Att fler fackförbund kommer med är ett pågående arbete och en förutsättning. Verksamheten med att utbilda fackliga styrelser har fortskridit även under 2011.

ABFs lokala fackliga folkbildare deltog på den fackliga Studiekonferensen som ägde rum på Runö i augusti, ett evenemang som drog ca 200 deltagare.

Att göra en satsning på facklig studieverksamhet har beslutats under året. Det kommer att ske i nära samarbete med projektet Engagera och organisera, ett arbete som tjuvstartade under slutet av året med utbildningen *Från idéburen till idébärare* för handledare.

WeSign – konkret demokratiarbete för teckenspråkiga

Medborgarrörelsen, demokratiplatsen och mötesforumet WeSign är ett projekt finansierat av ABF och Arvsfonden med en tydlig avsiktsförklaring om att på sikt bli ett ordinarie verksamhetsområde i ABFs folkbildningsutbud.

WeSign vill:

- ge möjlighet för Medborgarforum att bredda sitt inflytande – kultur är ett viktigt verktyg för att nå demokrati och delaktighet i samhället
- tillsammans med intresseorganisationer (samtliga medlemmar i ABF) stärka Sveriges teckenspråkiga medborgares rättigheter
- skapa attitydförändringar kring teckenspråkiga som målgrupp
- ge unga teckenspråkiga människor i Sverige möjlighet att möta de tankar, det nätverk och de goda exempel som uppstått inom WeSign
- lyfta fram ungt arrangörskap för teckenspråkiga
- uppvakta, förankra, upplysa och samarbeta med olika kulturinstitutioner samt intresseorganisationer kring teckenspråkigas behov
- kunna använda medel för att få igång processer/samarbeten där kunskap saknas, konkret kunna betala in tolkar samt möjliggöra att kompetens möter behov. Exempel på det sistnämnda kan vara att använda gestaltande teckenspråkpoesi utförd av en döv poet i ett konsertsammanhang istället för att använda vanlig översättning av svenska till svenskt teckenspråk, utförd av en hörande teckenspråkstolk.
- ge ABF förutsättningar att bedriva folkbildning på svenskt teckenspråk.

WeSign finns på www.abfwesign.se Projektet WeSign ägs av förbundsexpeditionen och genomförs av ABF Örebro län.

Framsteg genom utbildning

ABFs kompetensutvecklingsprojekt, vars syfte är att skapa hälsosamma och effektiva arbetsplatser inom ABF, har genomfört utbildningar i bland annat projektkunskap, arrangemangskunskap, ekonomi, språk, tillgänglighet och jämställdhet. Projektet arbetar med "Lärandemiljöer" för att hitta metoder som bäst gynnar ett bra arbetsklimat. Ett arbete med att bygga upp interna strukturer för en effektiv hantering av administration och intern kommunikation har påbörjats.

En träff med landets pedagogiskt ansvariga genomfördes under hösten. Den innefattade en handledarutbildning för utbildare av cirkelledare. Ett nytt grundmaterial presenterades som kommer att bearbetas efter de åsikter och förbättringar som framkommit och färdigställts till cirkelledargrundmaterialet. Under uppdraget cirkelledarutveckling har ett nytt dokument tagits fram med en struktur som har som mål att det ska vara lätt att hitta önskade utbildningar. Under 2011 påbörjades även arbetet med kompetensutveckling för förtroendevalda.

Lokal utveckling

ABF är medlem i riksorganisationen Hela Sverige ska leva, sedan kampanjen med samma namn startade på 1980-talet. Under årtiondena har ämnena landsbygdsutveckling, lokal utveckling och social ekonomi varit aktuella i ABF-avdelningar med lokala utvecklingsgrupper som medlemmar eller med samverkans-avtal. Ämnet lokal utveckling och organisationen Hela Sverige ska leva har under 2011 lyfts i ABF-organisationen framförallt med framtagandet av demokrati- och utvecklingsmaterialet "Alla kan göra tv". Materialet presenterades bl.a. på Hela Sverige ska levas höstmöte.

ABF har deltagit i fokusgrupper och nätverksträffar som arrangeras av

Demokrati- och utvecklingsmaterialet **Alla kan göra tv** presenterades bland annat på Hela Sverige ska levas höstmöte.

landsbygdsnätverket och jordbruksverket. ABF har tydligt pekat på folkbildning som en svensk framgångsfaktor i arbetet med kommande landsbygdsprogram. Det framtida jordbruks- och landsbygdsprogrammets formuleringar är viktiga för att skapa möjlighet för att folkbildningens aktörer ska få vara just aktörer inom området landsbygdsutveckling, lokalutveckling och social ekonomi. I lobbyarbetet med att få in folkbildning i kommande program för det samlade EU-stödet till landsbygdsutveckling tar nu ABF plats som Sveriges ledande studieförbund.

Engagera och organisera

Med syfte att rusta både ABF-organisationen och våra medlemsorganisationer har vi startat "Engagera och organisera!" Genom utvecklingssamtalen med medlemsorganisationer har vi kartlagt ett generellt behov av funktionsutbildningar, kommunikationsutbildningar och ledarskapsutbildningar. Under året har vi byggt en struktur för att möta detta behov. Vi har sammanställt och skrivit material, handplockat utbildare samt planerat utbildningar. Under hösten rivstartade vi med flera utbildningar med idéburet ledarskap som tema. Dessa första utbildningar har resulterat i att vi nu har ett 40-tal utbildare, spridda i landet, både från ABF-organisationen men också från våra medlemsorganisationer. Dessa ledare ska nu vara beredda att anta utmaningen att utbilda framtida ledare i alla våra medlems- och samarbetsorganisationer – att stärka folkrorelserna.

Utvecklingssamtal med medlemsorganisationer

I strukturerade samtal möter vi nu alla ABFs medlemsorganisationer. Under ett par timmar samtalar vi om utvecklingsbehov, om framtiden och vad vi kan göra tillsammans.

Centrala utbildningskatalogen

Vi har under 2011 fortsatt att erbjuda centrala medlems- och samarbetsorganisationer olika utbildningar. Under året kunde man bland annat välja mellan "Projekt pengar – var finns de?", "Starta en blogg" eller en skrivarkurs om ordets makt. Utbildningarna har också gett organisationerna tillfällen till spännande och utvecklande möten.

Fönstret – en av de tre bästa

Tidningen Fönstret är ABFs eget kultur- och reportagemagasin. Målgruppen är ABFs alla kurs- och studiecirkelledare landet över, som får tidningen hemskickad som gåva. ABF-avdelningarna kan också enkelt och till självkostnadspris beställa extra upplagor av Fönstret, att dela ut till deltagare, vid utåtriktade evenemang etc.

Under 2011 uppmärksammades Fönstret som en av Sveriges tre bästa facktidskrifter genom att Fönstret för första gången blev en av tre magasin att nomineras till Sveriges Tidskrifters prestigefulla pris som "Årets tidskrift".

– Vi är jätteglada över nomineringen, säger Fönstrets chefredaktör Jonas Helling. ABF är Sveriges ledande studieförbund och ska ha en tidning som håller allra högsta klass. Nomineringen visar att tidningsbranschens egna kräsna bedömare tycker att vi lever upp till det.

ABF nysatsar på den internationella verksamheten

För att ta hand om och utveckla engagemang för internationella frågor har ABF under 2011 startat hemsidan ABF Global Koll.

Där samlar ABF studiematerial, information, artiklar, tips och filmer som belyser världen omkring oss. Global Koll ska erbjuda studier, diskussion och debatt och fungerar både som en resursbank och en mötesplats för alla som vill lära sig mer om internationella frågor. Världsbiten är ett studie- och metodmaterial som är avsett att användas i internationella studier och ligger på Goba Koll's sida. I samverkan med Palmecentret har ABF tagit fram studiecirkel på nätet om hur man planerar och driver internationella biståndprojekt. www.abf.se/globalkoll

Fler träffar på abf.se

Antalet besökare på abf.se ökar. Vi ser också en ökning i tiden som besökaren surfar runt på sidan. Det ska vara enkelt att hitta, anmäla sig till cirkel, kurser, föreläsningar och kulturarrangemang på nätet. Fokus på abf.se är cirkeldeltagaren och under året publicerades tematexter och reportage från våra cirkelverksamheter. Allt fler ABF-avdelningar webbpublicerar sina studiecirkel på nätet. Utvecklingen av infobank och community avslutades av Xlent under året och övertogs av nya förvaltaren Nansen.

En hållbar värld

Under 2011 fortsatte arbetet med en mer klimatmedveten personal på ABF. Bland annat utvecklades studiematerial och stödmaterial för att starta verksamhet inom området. I samarbete med kända aktörer i hållbarhetsfrågor som bland annat Fairtrade, KRAV och Omställning Sverige har ABF lyckats stärka sitt varumärke. Med ämnen som "Gör din egen el", "Re-design" och "Stadsodling" har ABFs medlemsorganisationer möjlighet att göra en annan värld möjlig. Hållbart ABF handlar inte enbart om att ge kunskap. Det handlar också om inspiration och motivation.

ABF och HSO ökar studieverksamheten

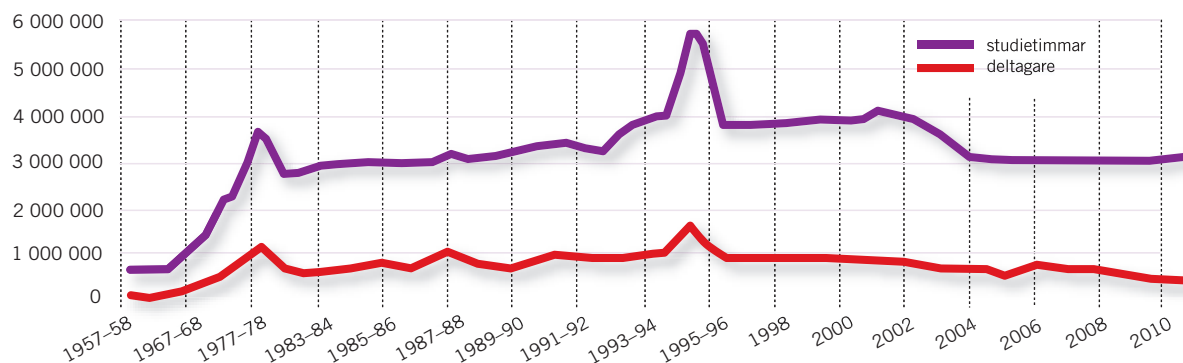
ABF har under 2010 och 2011 genomfört ett nationellt projekt där ABF och Handikappförbunden, HSO, haft som syfte att öka studieverksamheten i handikappförbundet lokalt och regionalt. ABF vill skapa förutsättningar för funktionshindrarnas rörelsen genom att utbilda förtroendevalda i Handikapprörelsen.

Med studiematerial som "Ta plats på arenan" har cirkelledare och handledare utbildats. För att öka tillgänglighetskompetensen inom ABF har en "verktygslåda" gjorts med information om webbshop och annat material som också ingår i det nya cirkeldarmaterialet. Frågor som mänskliga rättigheter, mångfalds-, tillgänglighets- och hjälpmedelsfrågor har lyfts fram för att kunna användas i studie- och föreläsningssammanhang.

Har trenden vänt?

Årets resultat av redovisade studietimmar tyder äntligen på en uppgång! Från ABFs ”all-time-high” 2002 med över 4 miljoner studietimmar till den lägsta noteringen 2008 med knappt 3 miljoner studietimmar har kraftsamlingen i ABF resulterat i en ökning med 126 185 studietimmar.

Förändring av antalet studiecirkeltimmar och deltagare från 1957

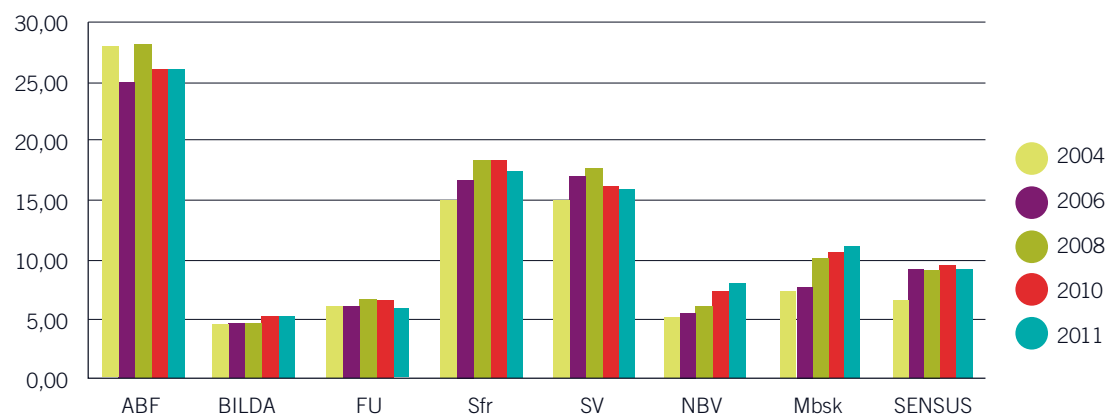
Den långsiktiga trenden i studietimmar räknat är förhållandevis stabil. Från slutet av 70-talet tills idag har antalet studietimmar legat runt 3 miljoner. Den stora avvikelserna var 95/96 då vår redovisning omfattade 18 månader för att studieförbunden ändrade sin redovisningstid från halvårsskiftet till sista december. Den stora nedgången efter 2002 beror delvis på ett ändrat bidragssystem men även på att ABF tog initiativ till en kraftig satsning på kvalitet i verksamheten.

Även antalet deltagare har minskat under perioden 2002 och framåt. De senaste årens relativt stora minskning beror framför allt på ändrade redovisningskrav. Tidigare redovisades alla deltagare som gick i cirklar. En deltagare kunde redovisas flera gånger om den deltog i flera cirklar. Idag redovisas unika deltagare med personnummer vilket innebär att kurvan pekar nedåt.

Att ta hänsyn till de relativa andelar som ett studieförbund har i förhållande

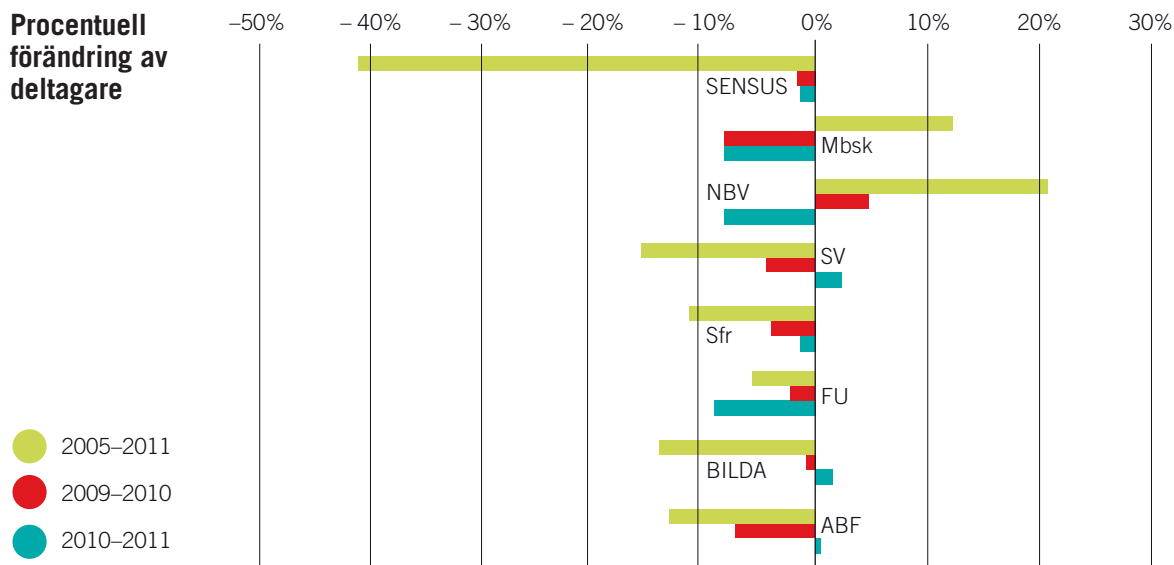
till de övriga blir ett mått på hur mycket statsbidrag man får. Det spelar ingen roll hur mycket ett studieförbund ökar om de andra ökar mer för då sjunker andelen statsbidrag, vilket är basen för våra intäkter. I den följande tabellen redovisas hur andelarna har förändrats från 2004 till idag. Ett år skiljer särskilt ut sig, 2008. Det var första året då studieförbundet SISU inte räknades med. Det blev färre som skulle dela på statsbidraget. De relativa andelar ett studieförbund fick

Studiecirkeltimmar, relativa andelar

VERKSAMHETSFÖRÄNDRINGAR

Procentuell förändring av deltagare

räknades ut med några år bakåt som bas vilket innebar att studieförbund som ABF fick relativt mer än andra pga att vi tidigare hade redovisat i timmar. Det finns studieförbund som många ökat sina relativa andelar, som Studieförbundet, NBV och Medborgarskolan. Notabelt är att årets verksamhetsökning för ABF också innebär att vi inte längre tappar relativa andelar. Det är viktigt eftersom verksamhetsökning kostar och dessa kostnader genererar inte statsbidrag på en gång utan det dröjer ett par år och under den tiden måste ABF öka mer än de övriga.

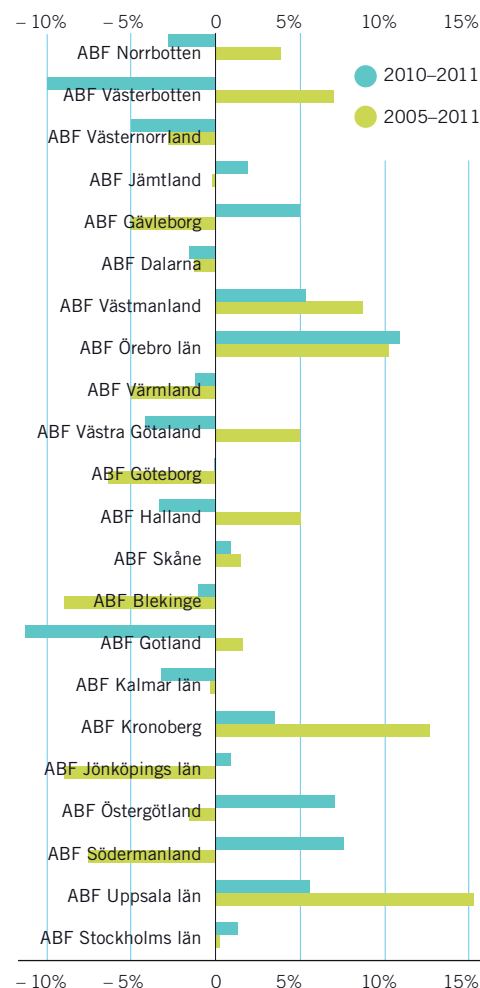
Även när det gäller antalet deltagare har ABF brutit en långsiktig negativ trend och vi kan notera en smärre ökning. En ökning hos ABF är naturligtvis större i antalet individer räknat än hos studieförbund med lägre relativa andelar. Ur demokratisk synvinkel är det viktigt att nå många människor med folkbildning. Det är också intressant att notera att studieförbund med en stor ökning av studietimmarna de senaste åren tappar i deltagare.

Tabellen till höger beskriver den långsiktiga utvecklingen, 2005 till 2011, och det senaste årets förändringar. Positivt är att åtta distrikt både på kort och lång sikt redovisar en verksamhetsökning, tre distrikt har en konstant nedgång. Dessa distrikt och även de som minskat det senaste året måste noggrant analysera skälen till varför deras verksamhetsutveckling är dystert och tillsammans med förbundsexpeditionen ta krafttag för att vrida utvecklingen till det positiva.

Om man ska beskriva årets verksamhetsökning har sker det enklast genom att analysera förhållandet studietimmar, deltagare och antalet grupper. Den slutsats man kan dra visar att ökningen till största delen skett genom att studiecirkelarna har blivit lite längre än tidigare.

Avslutningsvis finns det all anledning till att se ljus på framtiden. Det finns positiva utvecklingstendenser även i antalet kulturprogram som ökat och fler och fler avdelning deltar i olika utvecklingsprojekt som ger stadga och kraft åt den lokala utvecklingen.

Förändring av studietimmar

CENTRALT ANSTÄLLDA

Förbundsexpeditionen

Annika Nilsson, *Förbundssekreterare*
Stefan Svensson, *Biträdande förbundssekreterare, Kansli- och personalchef*
Kristin Spolander, *Verksamhetschef*
Monika Ohlson, *Förhandlingschef, ABFF*
Olof Sand, *Organisationssekreterare*
Ewa Lantz, *Kvalitetsansvarig*
Sven-Åke Pettersson, *Utredare, t o m den 31 december 2011*
Peter Wärner, *Internationell projektsamordnare*
Anne Stringberg, *ABFs 100-års jubileum 2012*
Marianne Högmark, *Verksamhetsutvecklare*
Magnus Johansson, *Verksamhetsutvecklare*
Johan Sjölander, *Verksamhetsutvecklare, tjänstledig t o m 30 september 2014*
Peter Gustavsson, *Verksamhetsutvecklare*
Cecilia Öberg, *Verksamhetsutvecklare*
Marianne Hertzberg, *Kommunikatör/webbredaktör fr o m 29 augusti 2011*
Kristine Eriksson, *Administrativ service*
Ann-Charlotte Wisén, *Utvecklingsledare, tjänstledig t o m den 22 februari 2012*
Jimmy Edsbrand, *Kompetensutvecklingsprojektet, samordnare projektekonomi*
Öivind Henriksson, *IT-ansvarig*
Rafael Reinoso, *IT-strateg och IT-samordnare*
Joakim Sjödin, *Driftresurs, IT*
Kent-Ove Ulander, *Driftresurs, IT*
Lars Skogshus, *Driftresurs, IT*
Jonas Helling, *Chefredaktör Fönstret*
Maria Ullsten, *Redaktör, Fönstret*
Johanna Ekblad, *Assistent*
Moniqa Mannerklev, *Assistent*
Carita Grass, *Assistent*
Else-Marie Sandstedt, *Assistent*
Kia Toivonen, *Projektanställd Portalen, t o m 31 augusti 2011*
Herman Geijer, *Projektledare föreläsningsprojektet – ABF play och ABF live*
Thor Rutgersson, *Projektledare Stärka folkrörelserna – ABFs centrala medlemsorganisationer, fr o m 1 juni 2011*
Ann-Mari Schwartz, *Verksamhetsutvecklare Stärka folkrörelserna – facklig verksamhet, fr o m oktober 2011*
Åsa Stenlund Björk, *Projektledare – Kompetensutvecklingsprojektet*
Christian Lindgren, *delprojektledare – Kompetensprojektet Förtroendevalda, fr o m den 1 sept 2011*
Emma Asp, *Projektledare – ESF-projektet Mötesplats 2020, fr o m 1 november 2011*

Peter Zetterman, *Utredare, t o m 1 juni 2011*
Christian Wåhlin – *IT-pedagogiskt stöd, fr o m 1 febr t o m 31 dec 2011*

SamC

Solweig Hagselius, *Chef*
Anna Andersson, *Löneassistent*
IngaBritt Antonson, *Kundansvarig*
Marie Baier, *Kundansvarig*
Angelica Billenberg, *Administratör*
Katarina Bouvin, *Personaladministratör, t o m 24 okt 2011*
Mona Carlsson, *Löneassistent*
Joakim Karlsson, *Kundansvarig*
Caroline Fjellman, *Löneassistent*
Kerstin Forsberg, *Ekonomiassistent*
Lena Granberg, *Kundansvarig*
Anneli Haglund, *Ekonomiassistent*
Eva Hiller Westling, *Ekonomiassistent*
Ann Hååkman, *Ekonomiassistent*
Annika Jansson, *Administratör*
Gunnel Johansson, *Löneassistent, slutat 20111231*
Andreas Jonasson, *Kundansvarig*
Lena Kjellin, *Kundansvarig*
Lena Lantz, *Kundansvarig*
Ann-Louise Larsson, *Personaladministratör*
Mikael Larsson, *Ekonomiassistent*
Barbro Lindahl, *Kundansvarig*
Landström Lena, *Ekonomiassistent, t o m 31 dec 2011*
Ulrika Harnesk, *Löneassistent*
Mia Wiberg, *Ekonomiassistent*
Maria Nygren, *Ekonomiassistent*
Petra Nyman, *Gustavansvarig*
Eva Bäckman, *Löneassistent*
Anne Siik, *Löneassistent*
Sonja Sennevall, *Kundansvarig*
Ulla Sjöström, *Löneassistent, slutat 20111130*
Kjell Fhinn, *Kundansvarig*
Irene Tjarning, *Administratör*
Fredric Waern, *Kundansvarig*
Christina Wallin, *Löneassistent*
Margreth Svenberg, *Kundansvarig*
Johan Åman, *Löneassistent*
Jessica Åkerberg, *Löneassistent, föräldraledig*
Anne-Marie Öberg, *Ekonomiassistent*

MEDLEMSORGANISATIONER

Mer arbetarrörelse i kulturen och mer kultur i arbetarrörelsen!
Work shop i ukelele på Runö, maj 2011.

Assyriska Riksförbundet (1996) 7 529
 Astma- och Allergiförbundet (1968) 21 679
 Delaktighet Handlingskraft Rörelsefrihet DHR – Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder (1948) 15 025
 Dyslexiförbundet FMLS (2006) 6 297
 Finlandsvenskarnas Riksförbund i Sverige (2005) 1 668
 Fria Sällskapens Länkarnas Samorganisation (2001) 4 000
 Förbundet Sveriges Dövblinda (1976) 833
 Grekiska Riksförbundet (1975) 4 696
 Hjärt- och Lungsjukas Riksförbund (1948) 42 768
 HSB:s Riksförbund (1970) 560 240
 Hyresgästföreningen Riksförbund (1974) 528 437
 Hörselskadades Riksförbund (1966) 31 613
 Iranska Riksförbundet i Sverige (1997) 3 777
 Konsumentgillesförbundet (1975) 813
 Kooperativa Förbundet (1912) 3 144 975
 Kurdiska Riksförbundet (1997) 4 540
 Landsorganisationen i Sverige (1912) 1 318 343
 Mag- och Tarmförbundet (2001) 6 070
 Makedoniska Riksförbundet (1996) 3 079
 Neurologiskt Handikappades Riksförbund (1973) 12 922
 Njurförbundet (1973) 4 268

Pensionärernas Riksorganisation (1957) 384 283
 Psoriasisförbundet (1970) 16 513
 Reumatikerförbundet (1972) 45 948
 Riksbyggen (1970) 129 500
 Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn (1981) 839
 Riksförbundet för hjälp åt narkotika- och läkemedelsberoende (1983) 4 000
 Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter RFSL (1985) 3 804
 Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (1968) 11 326
 Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (1978) 9 327
 Riksförbundet för stomi- och reservoareropererade (1970) 4 401
 Riksorganisationen Folkets Hus och Parker (1968) (1975) (gemensam org 2000) 634
 Serbernas Riksförbund i Sverige (1976) 5 931
 Socialdemokrater för tro och solidaritet (1964) 2 773
 Svenska Arbetarsångarförbundet (1975) 850
 Svenska Celiakiförbundet (1990) 18 184
 Svenska Celiakiungdomsförbundet (2010) 7 058
 Svenska Diabetesförbundet (1973) 24 413
 Svenska Epilepsiförbundet (1981) 3 596
 Svenska Freds- och skiljedomsföreningen (1963) 4 588
 Svenska Kommunalpensionärernas Förbund (2000) 136 536
 Svenska Kvinnors Vänsterförbund (1954) 398
 Svenska Mun- och halscancerförbundet (1973) 1 082
 Sverigefinska Riksförbundet (1973) 13 335
 Sveriges Arbetares Centralorganisation (1921) 2 299
 Sveriges Arbetarteaterförbund (1997) 2 500
 Sveriges Dövas Riksförbund (1964) 4 262
 Sveriges Kommunistiska Parti (1977) 685
 Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti (1912) 108 534
 Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund (1955) 7 242
 Sveriges Socialdemokratiska Studentförbund (1990) 898
 Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund (1917) 8 302
 Synskadades Riksförbund (1950) 13 894
 Syrianska Riksförbundet (2001) 15 486
 Sällskapet Länkarnas Riksförbund (1985) 8 100
 Turkiska Riksförbundet (1998) 12 472
 Ung Vänster (1974) 5 500
 Unga Örnars Riksförbund (1937) 12 069
 Verdandi (1913) 13 933
 Vänsterns Studentförbund (2011) 177
 Vänsterpartiet (1971) 10 854

ORGANISATIONER MED SAMARBETSAVTAL

Albanska föreningars union i Sverige	Föreningen Hörselskadade Döva barn med Familjer	Resandefolket Romanova	Spanska Riksförbundet i Sverige
Alkoholproblematikers Riksorganisation	Handikappförbundens Samorganisation (HSO)	Riksförbundet Attention	Stroke Riksförbundet
Arbetsidrottsföreningarnas Samorganisation	Handikapphistoriska föreningen	Riksförbundet Cystisk Fibros	Svenska E-sportföreningen
Armeniska Riksförbundet i Sverige	Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft	Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare	Svenska Fredskommittén
Azerbajdzjanska Riksförbundet i Sverige	Hjärtebarnsförbundet	Riksförbundet Initiativ för El Salvador (RIES),	Svenska Psoriasisförbundet Ung
Bolivianska Riksförbundet i Sverige	Humanisterna	Riksförbundet Polska föreningar i Sverige	Svenska Turnerföreningen
Brandmännens Riksförbund	Italienska Riksförbundet	Riksförbundet Ungdom för Social hälsa (RUS)	Sveriges Dragspelares Riksförbund
Eleverorganisationen i Sverige	Kinesiska Riksförbundet i Sverige	Riksförbundet Ångestsyndromsällskapet	Sveriges Socialistiska Pionjärer (SSP)
Eritreanska Riksförbundet	Lungcancerförbundet STÖDET	Riksorganisationen Unga Reumatiker	Sveriges Stanningsföreningars Riskförbund (SSR)
EWDF, The Eritrean war disabled Fighters Association	Nattvandrarerna Farsor och Morsor i Sverige	Riksorganisationen Unga Synskadade	Turkiska Ungdomsförbundet
Fria Alkoholproblematikers Riksorganisation	Patientföreningen för Anorexia och Bulimia	Salvadoranska Riksförbundet	Ukrainska Alliansen i Sverige
Förbundet Blödarsjuka i Sverige (FBIS)	Personskadeförbundet RTP	Serbiska Ungdomsorganisationen i Sverige	UN Woman
Förbundet Unga Rörelsehindrade	Portugisiska Riksförbundet	Slovenska Riksförbundet	Unga Hörselskadade
Föreningen Arbetarskrivare	Primär Immunbrist Organisation (PIO)	Somaliska Riksförbundet i Sverige	Vuxendöva i Sverige (VIS)

CENTRALT FÖRTROENDEVALDA

Valda vid förbundsstämman i april 2011

Förbundsstyrelsen

Ordinarie ledamöter

Karl-Petter Thorwaldsson, SAP (Förbundsordförande)

Annika Nilsson, ABFs förbundssekreterare

Tomas Eneroth, SAP

Marie Linder, LO

Michael Hagström, KF

Örjan Brinkman, Reumatikerförbundet

Britt-Marie Ekvall, PRO

Samira Touma, Assyriska Riksförbundet

Sten Andersson, ABF-region 1

Anita Skarphagen, ABF-region 2

Carina Ohlsson, ABF-region 3

Karin Sandin Dahlgren, ABF-region 4

Vanja Edwinson, ABF-region 5

Lennart Gard, ABF-region 6

Christian Lindgren, ABF-region 7

Peter Gustavsson, personalrepresentant

Personliga ersättare

Thorsten Born, Riksorganisationen Folkets Hus och Parker

Voitto Visuri, Sverigefinska Riksförbundet

Louise Malmström, SAP

Sara Heelge-Vikmång, Unga Örnars Riksförbund

Staffan Eklund, KF

Marie-Louise Sandberg, DHR

Göran Hellberg, Hyresgästföreningen Riksförbundet

Jeremija Isakovic, Serbernas Riksförbund

Laila Olsen, ABF-region 1

Georg Karlsson, ABF-region 2

Gunilla Carlsson, ABF-region 3

Jan Bohman, ABF-region 4

Lars Ohlsson, ABF-region 5

Barbro Brix, ABF-region 6

Helén Pettersson, ABF-region 7

Marie Baier, personalrepresentant

Revisorer

Ordinarie

Tommy Ohlström, SAP

Ralph Nicolaisen, KF

Niklas Rengen, LO

Ersättare

Anna Grönfors, SAP

Anna Gabrielson, KF

Pia Håkansson, LO

Auktoriserad revisor

Lars Wennberg, Öhrlings PricewaterhouseCoopers

REPRESENTANTER FÖR ABF

Club de madres i Villa Rivero, Bolivia, en av ABC-projektets grupper. ABF driver i samarbete med Asociación Boliviana para la Cultura (ABC) projekt med folkbildning för ett mer demokratiskt samhälle.

FOTO: OLOF PALMES INTERNATIONELLA CENTER

ABFF

STYRELSEN

Ordförande: Annika Nilsson

ABF i Norden

STYRELSEN

Stefan Svensson

Arbets Museum

STYRELSEN

Ordinarie: Stefan Svensson

Ordinarie: Louise Malmström

Ersättare: Örjan Brinkman

Bilda Förlag

STYRELSEN

Vice ordförande: Annika Nilsson

Revisor: Solweig Hagselius

Datadelegationen, GUSTAVs ledning

STYRELSEN

Öivind Henriksson

Folkbildningsförbundet

STYRELSEN

Ordinarie: Annika Nilsson

Folkbildningsförbundets förhandlingsdelegation

STYRELSEN

Ordinarie: Monika Ohlson

Folksams försäkringskommitté

Solweig Hagselius

Föreningen Nordisk Folkhögskola i Genève

STYRELSEN

Ordförande: Stefan Svensson

Ordinarie: Kristin Spolander

Ersättare: Magnus Johansson

Sekreterare/kassör:

Else-Marie Sandstedt

IFWEA

STYRELSEN

Ordinarie: Karl-Petter Thorwaldsson

Revisor: Annika Nilsson

Medlefors folkhögskola

STYRELSEN

Ordinarie: Thomas Fridh

Ersättare: Lisbeth Aronsson

Olof Palmes Internationella Center

STYRELSEN

Ordinarie: Kristin Spolander

Ersättare: Annika Nilsson

Runö Folkhögskola

STYRELSEN

Ordinarie: Stefan Svensson

Suppleant: Kristin Spolander

Rådet för folkbildningsfrågor

vid Linköpings universitet

Peter Wärner

Stiftelsen ABFF-Handelsanställdas Trygghetsfond

STYRELSEN

Ordförande: Annika Nilsson

Ersättare: Thorsten Born

Stiftelsen Ivar Lo-Johanssons författarfond

STYRELSEN

Ordinarie: Bosse Bergnéhr

Ersättare: Robert Jansson

Stödföreningen för Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek

STYRELSEN

Ordinarie: Stefan Svensson

Sveriges Konsumenter

STYRELSEN

Ordinarie: Kristin Spolander

Tankesmedjan

STYRELSEN

Ordinarie: Annika Nilsson

Ett bra samhällsstöd är en förutsättning för att folkbildningen skall kunna vara en stark kraft både när det gäller bildning och kultur. Med detta stöd som bas kan vi vara en viktig aktör när det gäller att stärka demokratin och få människor att växa genom mötet i studiecirkeln, på föreläsningar eller i andra kulturprogram. I ABFs idéprogram beskrivs den grundläggande syn som gäller för ABFs verksamhet. En viktig uppgift för ABF är att ge mest till dem som fått minst.

Den förra socialdemokratiska regeringen lade fram en folkbildningspolitisk proposition våren 2006 och följde upp den med en aviserad ökning av statsbidraget med 400 miljoner kr. Satsningen fullföljdes av den borgerliga regeringen.

I den folkbildningspolitiska propositionen fastställdes statens fyra syften med statsbidraget och sju verksamhetsområden lyftes särskilt fram. För oss är ABFs idéprogram det viktigaste styrdokumentet och går tydligt att koppla både till syftena och verksamhetsområdena.

ABFs verksamhet är bred och mångfasetterad. Den bedrivs i alla landets kommuner och når många människor. För att tydliggöra hur statens syften med statsbidraget får genomslag i vår verksamhet redovisar vi några exempel på verksamhet som genomförts under 2011 kopplat till varje syfte.

Syftena med statsbidraget:

1. Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.

”Vår demokratisyn bygger på alla människors lika och unika värde. Vi ser demokratin som en process och en rörelseinriktning, inte som ett färdigt system eller givet tillstånd. Vi vill att demokratins ideal ska präglade hela samhället och människors inbördes förhållande.”

- ABF har 61 medlemsorganisationer och 57 organisationer med samarbetsavtal. Under 2011 har vi inlett ett utvecklingsarbete i syfte att stärka folkrörelserna och särskilt de som finns hos ABF. Vi ska arbeta med studiecirkelriktade både till den enskilde medlemmen och de förtroendevalda. Inriktningen är både föreningskunskap och särskilda områden exempelvis

omvärldsbevakning, opinionsbildning och nya kommunikationsmedel. Detta kommer att vara en nationell prioritering under 2012 och 2013.

- För att kunna utveckla demokratin krävs: Mötesplaster där åsikter möts och bryts. Därför har vi under flera år satsat på att utveckla föreläsningen i ABF. Det är glädjande att kunna konstatera att denna verksamhetsform ökar även under 2011. En svårighet har varit att få föreläsare till hela landet. Därför startade vi ABF Play och ABF Live. ABF Play är ett öppet föreläsningbibliotek på internet. Vem som helst kan gå in och se både livesända och bandade föreläsningar. Detta ger möjlighet att involvera fler och därmed öka delaktigheten i samhällsdebatten.

2. Bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i debatten

”ABFs mål är att alla ska ha lika förutsättningar att förverkliga sina livsdrömmar och kunna påverka sina livsvillkor i vardagen, samhället och arbetslivet. En verklig demokrati kräver närhet till makt och inflytande och att de avgörande besluten fattas så nära människor som möjligt.”

- ABFs fokus ligger på att ge människor kraft och verktyg för att kunna förändra sina liv. Vi arbetar för att ge mest till dem som har fått minst. Ett exempel på denna typ av verksamhet är det hemlöshetsprojekt som gjorts i Malmö. Genom att dokumentera sin egen vardag och sedan öka sina kunskaper i IT har flera personer gått från hemlöshet till boende, arbete och kontakt med sina familjer. För oss är detta folkbildningens viktigaste uppgift. Vi har många liknande projekt.

- Vi har även arbetat med att synliggöra personer med funktionsnedsättning. Tillsammans med HSO har vi tagit fram en intressepolitisk grundutbildning för funktionshinderrörelsen.

- Tillsammans med samtliga teckenspråksorganisationer har vi startat en tanke- och språkmedja för teckenspråk i Örebro. Syftet är att med kulturen som redskap lyfta teckenspråket som språk. Bland annat sätts en musikal på teckenspråk upp en visukal – Fame.

3. Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället

”ABF anser att rätten till ett livslångt och livsvitt lärande handlar om människors möjligheter att leva ett rikt liv i en levande demokrati. I ett föränderligt samhälls- och arbetsliv är det livslånga lärandet en avgörande jämlikhetsfråga.”

- Vi har utvecklat nya metoder inom svenskundervisning och samhällsinformation. Målgruppen har varit nyanlända personer. Nytt studiematerial har tagits fram och handledare har utbildats. Studiematerialen består dels av samhällsinformation men också metoder för hur cirkelledarna ska arbeta med målgruppen. Några av de ämnesområden som behandlas är: Jämlikhet, Vägen till lika rättigheter och möjligheter, Demokrati och Hur hanterar vi mötet med det okända?

- I samarbete med Unga Örnar har vi startat läxläsningprojekt på ett antal orter. I Umeå har vi t ex startat cirkelverksamhet i läxläsning på en högstadieskola där en stor del av eleverna har haft svårt att få godkänt i kärnämnen.

- Lång arbetslöshet är ofta en källa till social isolering, dåligt självförtroende och svårighet att delta i samhällsdebatten. Runt om i landet har vi skapat nästan 100 mötesplaster för arbetslösa. Syftet är att vända passivitet till aktivitet.

4. Bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

”Kulturen är en viktig del av folkbildningen och en grundläggande förutsättning för ett aktivt och levande medborgarskap.” Vår uppgift är att stärka kulturens roll i demokratin och att demokratisera kulturen”

- Tillsammans med LO driver ABF en gemensam kulturfond. Det är ett långsiktigt arbete för mer kultur i arbetarrörelsen och mer arbetarrörelse i kulturen och fokuserar på att stärka det egna skapandet bland LO-förbundens medlemmar. Prioritering är arbetsmiljö i en bred bemärkelse och att skildra villkoren i det moderna arbetslivet.

- Alla kan göra TV – är ett nytt studiematerial som vi tagit fram som gör det möjligt

för föreningar, organisationer och fria grupper att göra egna reportage till hem-sidor, webb-tv och sociala medier. Genom detta ska människor ges möjlighet till att kommunicera på sociala arenor som man tidigare inte kunnat utnyttja.

- ABF har tecknat ett samverkansavtal med Svenska E-sportföreningen. Över 90 % av ungdomarna (15–24 år) i Sverige spelar dataspel. Det är en stor ungdomsrörelse som skär genom traditionella uppdelningar av sport och kultur och som inte är alldeles lätt att kategorisera utifrån en äldre uppdelning av verksamheter. ABF bistår Svenska E-sportföreningen med att påbörja arbetet med att bygga en stark förening som organiserar och företräder svenska datorspelare. Studiematerialet "Att vara domare för e-sport" har tagits fram och utbildningar börjat genomföras.

Nuvarande statsbidragsfördelningssystem

2008 beslutade folkbildningsrådets styrelse att tillsätta en beredningsgrupp vars uppdrag var att ta fram förslag till ett nytt statsbidragsfördelningssystem. Beredningsgruppen lämnade sitt förslag i maj 2010 och Folkbildningsrådet beslutade i december 2010 att det nya statsbidragsfördelningssystemet kommer att gälla från och med 2012.

Det beslutade statsbidragsfördelningssystemet har konstruerats som följer:

- 75% grundbidrag som beräknas på de två senaste årens totala utbetalda statsbidrag
- 14% studiecirkeltimmar där annan folkbildning beräknas till ett värde av 0,5
- 5% unika deltagare i studiecirkelverksamheten
- 6% förstärkningsbidrag varav 1/3 fördelas utifrån verksamhet med personer med svårigheter i svenska språket samt 2/3 utifrån verksamhet med personer med funktionsnedsättning.

Grundbidraget ligger fast i två år medan de övriga delarna fördelas varje år.

Kulturprogrammen får ett värde av 9 studiecirkeltimmar. ABF anser att detta är ett bättre system än det tidigare men det

är viktigt att påpeka att med en omfördelning på 25% varje år är kvantitet fortfarande en viktig del i systemet.

Statsbidraget 2011

Folkbildningsanslaget uppgick 2011 till 3 274 817 000 kronor. Av detta fördelas 3 261 870 000 kr till folkhögskolor och studieförbund. Fördelningen är 1 658 987 000 kr till studieförbunden, 1 602 883 000 kr till folkhögskolorna, 396 000 kr till Nordiska folkhögskolan i Geneve, 4 051 000 kronor till påbyggnadsutbildningarna (Mora och Geijer) samt 8 500 000 kr till insatser för flexibelt lärande.

Statsbidragsfördelningen inom ABF

Till ABF fördelades statsbidraget på följande sätt (Avrundade tkr):

ABF statsbidrag 466 085 varav:
 Grundbidrag 283 024
 Kulturprogram 40 543
 Förstärkningsbidrag 62 132
 Verksamhetsbidrag 80 386

ABFs del av Folkbildningsförbundets kostnader:

Avgift Gustav	1 554
Avgift Folkbildningsförbundet	2 240
Avgift Etik-delegationen	425

Inom ABF fördelades statsbidraget på följande sätt:

Förstärkningsbidraget bas	5 500
Förbundsexpeditionen	34 182
Gemensamma konferenser	1 500
Stöd till verksamhetsutveckling (förbundsexp 350)	3 150
Jubileumsfond (förbundsexp 250)	2 250
Avdelningarna	415 284
Summa	461 866

Efter fördelningen av statsbidraget görs en solidarisk fördelning av förbundets gemensamma kostnader – finansierad av avdelningar, distrikt och förbundsexpeditionen – som avser:

Försäkringar, upphovsrättsavtal, IT och ABFF	11 893
Tidningen Fönstret	4 315
SamC-avgifter	18 130
Summa	34 338

Kvalitetsarbete i ABF

Kvalitetssäkring är de samlade åtgärder vi gör för att förbättra, korrigera och utveckla folkbildningsverksamheten i förhållande till bidragsgivarnas krav och till de mål vi själva satt upp.

För att bedriva ett framgångsrikt kvalitetsarbete i hela ABF skall det vara förankrat och välkänt av alla anställda och förtroendevalda. Under 2011 har därför en stor del av arbetet med att kvalitetssäkra verksamheten ägnats åt samtal och utbildning av anställda och förtroendevalda i hela ABF. Samtalen och utbildningarna har haft fokus på syftet med statsbidraget, regler, moral och etik i folkbildningsarbetet samt ABFs egna prioriteringar och mål med vår verksamhet.

Under 2011 påbörjades arbetet med att införa metoder för hur vår folkbildningsverksamhet kan bedömas utifrån en risk- och väsentlighetsanalys.

Vi har under 2011 sökt nya former för att följa och utvärdera hur vi lever upp till våra egna prioriterade mål. Genom att introducera följeforskning och lärande utvärdering på förbundsexpeditionen har vi lagt grunden för nya former att följa och utvärdera verksamheten.

I internkontrollen har vi i enlighet med Folkbildningsrådets kriterier granskat fem procent av folkbildningsverksamheten i internkontrollen. Detta innebär att vi har granskat fem ABF-avdelningars verksamhet extra noga. Vi har granskat både administrativa rutiner men också verksamhetens innehåll och måluppfyllelse. Vi har under 2011 också lagt till delar i internkontrollen för att förstärka internkontrollens roll i kvalitetsarbetet. I ett längre strukturerat samtal där både ordförande och ombudsman är med ställer granskaren frågor om hur avdelningen säkerställer att syftena med statsbidraget uppfylls, hur man arbetar med verksamhetsplanering, uppföljning och utvärdering.

En samlad och mer omfattande kvalitetsredovisning för 2011 lämnas till Folkbildningsrådet i juni 2012.

Arbetarnas Bildningsförbund, ABF, vill genom en fri och frivillig bildningsverksamhet, grundad på jämlikhetens, solidaritetens och demokratis principer:

- Främja och själv delta i, en samhällsodaning i överensstämmelse med arbetarrörelsens grundläggande värderingar;
- Utbilda sina anslutna medlemsorganisationers medlemmar för uppgifter i föreningslivet, arbetsliv och samhälle;
- Samt skapa förutsättningar för delaktighet och valfrihet i utbildning och kulturliv för alla människor.

Beslutande organ

Förbundsstämman är ABFs högsta beslutande organ. Den hölls den 28 april med 140 ombud av vilka 70 stycken representerade ABFs avdelningar och distrikt och 70 stycken ABFs centrala medlemsorganisationer. Utöver sedvanliga beslut om verksamhets- och ekonomisk berättelse fattade stämman 2011 beslut om nya stadgar, baserat på inkomna motioner, som bland annat innebär tvååriga mandatperioder för förbundsstyrelsen och att förbundsstämman därmed sker vartannat år. En motion hade inkommit från DHR ang behovet av tillgänglighetspolicy vilket stämman biföll och gav förbundsstyrelsen i uppdrag att ta fram till stämman 2012.

Förbundsstyrelsen har under året haft nio möten. Förutom sedvanliga ärenden har förbundsstyrelsen bland annat diskuterat den del av ABFs verksamhet som inte finansieras via statsbidraget och behovet av en samlad strategi. I november var förbundsstyrelsen med på ABF-internationella IFWEAs kongress i Kapstaden.

På förslag från verksamhetsrådet fastställde förbundsstyrelsen i juni nationella prioriteringar för 2012–2013. ABFs idéprogram utgår från tio utmaningar som den bas för vilken all vår verksamhet ska vila. På förbundsstämman 2010 beslutades om nationella riktlinjer i vilken fyra av dessa

utmaningar – motverka klassamhället, kultur för alla, stärka folkrörelserna och livslångt lärande – särskilt lyfts fram. För att få en tydlig struktur på styrdokument valde verksamhetsrådet att utgå från riktlinjerna och föreslog förbundsstyrelsen att två utmaningar – motverka klassamhället och stärka folkrörelserna – skulle utgöra nationella prioriteringar för 2012 och 2013.

Nationella prioriteringar 2010–2011

I september 2009 föreslog Verksamhetsrådet prioriteringar för 2010 och 2011 som i december 2009 fastställdes av förbundsstyrelsen. Arbetsformen för prioriteringarna ha varit projekt. Varje prioritering har haft en projektledare, referensgrupp med representanter för både ABFs avdelningar och distrikt och medlemsorganisationer samt en budget. Prioriteringar för 2010–2011 var:

- ABF-PRO akademien
- ABF och handikappförbunden
- ABF och Unga Örnar
- Integration
- Jobbkraft
- ABF mitt i debatten
- Konsthantverk
- Musik
- Film/Media
- Teater (vilket senare ersattes med ett policydokument om Skapande verksamhet)

Fokus för projekten har varit att utveckla nya verksamhetsområden, öka befintlig verksamhet samt öka kvalitén i den verksamhet som redan sker. Projekten slutfördes under 2011. En utvärdering ska presenteras under första kvartalet 2012. För denna satsning avsatte förbundsstyrelsen 3,5 miljoner kronor 2011.

Riktlinjer 2011 – 2014

På förbundsstämman i april 2010 fastställdes fyraåriga riktlinjer enligt de nya stadgarna. Riktlinjerna ska gälla 2011–2014 och ska vara styrande för de prioriteringar som görs för hela ABF under dessa år. I riktlinjerna lyfts fyra av idéprogrammets

tio utmaningar fram; Motverka klassamhället, Kultur för alla, Stärka folkrörelserna och Livslångt lärande.

För att kunna arbeta inom dessa utmaningar pekar riktlinjerna ut en övergripande strategi; att all vår verksamhet ska baseras på sunda ekonomiska bedömningar och bygga på en klar och tydlig folkbildningsmässig inriktning. Med utgångspunkt i detta lyftes fyra delstrategier fram; verksamhetsutveckling, organisationsutveckling, bilden av ABF och kompetensutveckling.

Verksamhetsutveckling

Utgångspunkten för förbundsexpeditionens arbete med verksamhetsutveckling är att allt vi gör ska leda till verksamhet i avdelningarna runt om i landet. Därför har fokus också i de nationella projekten varit verksamhetsutveckling. Den nationella verksamhetsutvecklingskonferensen som genomfördes 24-26 maj hade som tema "Dem vi inte ser". Det handlade bland annat om hur vi ska bli bättre på att nå de grupper som idag inte söker sig till ABF och vilka är det vi inte tänker på när vi utformar vår verksamhet. Det är glädjande att konstatera att ABF under 2011 tog ett kliv framåt, både studiecirkeltimmar och kulturprogram har ökat.

För att stödja verksamhetsutveckling har vi under 2011 inlett ett speciellt samarbete med tio avdelningar, ABF Umeåregionen, Västernorrland, Södertörn, Sörmland, Östergötland, Värmland, Halland, Mitt Skåne, Skåne Nordost och Östra Småland Öland. Syftet är att tillsammans analysera avdelningarnas verksamhet och lägga grunden för en långsiktig strategi. Detta utvecklingsarbete kommer att fortsätta under 2012.

Förbundsexpeditionen har också inlett ett strukturerat arbete tillsammans med våra medlemsorganisationer. Tanken är att alla medlemsorganisationer ska få träffa en kontaktperson och att vi tillsammans tar fram en överenskommelse om det gemensamma arbetet. Detta arbete ligger till grund för den prioritering som förbundsstyrelsen fastställt inom ramen för verksamhetsrådet – Stärka folkrörelserna.

ÅRET SOM GÅTT

Organisationsutveckling

Den lokala verksamheten i ABF är organiserad i avdelningar och distrikt. Vid utgången av 2011 hade vi 58 avdelningar och 22 distrikt. Den utveckling som skett under ett antal år där avdelningar väljer att gå ihop för att samordna den administrativa verksamheten och på så sätt stärka verksamhetsutvecklingen och den lokala närvaron har fortsatt i en lägre takt även under 2011.

Under 2009 inledde vi arbetet med att förändra och utveckla ABFs hemsida och portal. 2010 lanserades den nya offentliga hemsidan. Under 2011 har arbetet med infobank och community fortsatt. Vi räknar med att kunna lansera dessa delar under 2012.

Kompetensutveckling

Styrelsen för ABFs förhandlingsorganisation (ABFF) beslöt 2010 att avsätta sina samlade resurser till ett stort kompetensutvecklingsprojekt, KUP, som drivs av förbundsexpeditionen. Styrgrupp för projektet är Rådet för arbetsgivar- och personalfrågor. Inriktningen på projektet är att arbeta fram verktyg och strukturer för ett systemiserat kompetensutvecklingsprogram.

Under året har KUP fortsatt utveckla utbildningar under rubriken medarbetarutveckling. Bland annat har en arrangörsskola startats tillsammans med FHP och en projektutbildning, delvis på distans. Inom ramen för KUP pågår ett ESF-projekt, där 5 pilotavdelningar identifierar behov av, och genomför kompetensutveckling för medarbetare. I den har det genomförts utbildning i "Att våga tala och göra bra presentationer", tillgänglighetsutbildning samt att utveckla sina lärandemiljöer för en mer effektiv och hälsosam arbetsplats. En satsning på cirkelledare har inlets där en ny cirkelledarstruktur och ett nytt cirkelledarmaterial grund har tagits fram.

Under året har arbetet med förtroendemannautbildningar fortsatt. En utbildning för ordförande har tagits fram genom en referensgrupp med representanter från hela landet. Chefsutbildningen har fortsatt och en ny grupp planeras till nästa år.

Inför ABFs 100-årsjubileum har vandringsutställningen "Drömverkstan" färdigställts tillsammans med Arbetets Museum.

SamC

I augusti fattade förbundsstyrelsen beslut om att föra över verksamheten från SamC i Härnösand till SamC i Karlstad. Detta präglade naturligtvis verksamheten framförallt under hösten. Bakgrunden till beslutet är att SamC-verksamheten, som funnits sedan 2005, under året har genomgått stora satsningar och förändringar med målet att förbättra och förenkla den ekonomiska administrationen. För att ytterligare svara mot enheternas krav på kostnadseffektivisering och kvalitetssäkring, togs beslutet om omorganisation hösten 2011. Personalen i Härnösand erbjöds att följa med till Karlstad och kontoret i Härnösand stängdes vid årsskiftet. Under 2011 har ABF Sollentuna, ABF Nordost och ABF Solna (idag ABF Nordöstra Stor-Stockholm) anslutits till SamC. Totalt är 72 enheter anslutna.

Medlemsorganisationer

Under 2011 hade ABF 61 medlemsorganisationer samt 56 organisationer med samarbetsavtal. Nya organisationer med samarbetsavtal är Albanska föreningars union i Sverige, Ukrainiska Alliansen i Sverige och Lungcancerförbundet STÖDET. Som ny medlemsorganisation har Svenska Celiakiungdomsförbundet (SCUF) tecknat medlemsavtal.

Internkontroll

Internkontroll av 2010 års statsbidragsberättigade folkbildningsverksamhet har genomförts av förbundsexpeditionen och omfattat fem ABF-avdelningar. Internkontrollen omfattar fem procent av verksamheten i studietimmar räknat och omfattar alla tre verksamhetsformer.

Vi kan konstatera att vi i denna granskning fick ta bort färre timmar än vi gjort i tidigare granskningar. Detta bedömer vi är en effekt av utbildningar, uppföljningar och samtal om kvalitet, om regler, om moral och etik i folkbildningsarbetet. Det är också en följd av att lokala ABF-avdelningar nu genomför effektivare kontroller under verksamhetsåret.

ABF – 100 år 2012

2012 fyller ABF 100 år och det ska vi fira. Under 2011 har förberedelsearbetet med jubileet intensifierats och fler personer har involverats i arbetet. Vandringsutställningen "Drömverkstan" har färdigställts tillsammans med Arbetets Museum. Den 11–16 juni 2012 kommer vi att ha jubileumsvecka i Stockholm med seminarier, workshops, prova-på, musikarrangemang med mera i ABF-Huset, Kulturhuset, Kungsträdgården och Skansen.

ÅRSREDOVISNING: FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppgifter och mål

Arbetarnas Bildningsförbund, ABF, vill genom en fri och frivillig bildningsverksamhet, grundad på jämlikhetens, solidaritetens och demokratins principer:

- Främja och själv delta i en samhällsömdaning i överensstämmelse med arbetarrörelsens grundläggande värderingar;
- Utbilda sina anslutna medlemsorganisationers medlemmar för uppgifter i föreningslivet, arbetsliv och samhälle;
- Skapa förutsättningar för delaktighet och valfrihet i utbildning och kulturliv för alla människor.

Flerårsjämförelse

	2011	2010	2009	2008	2007
Deltagarintäkter och bidrag, tkr	479 412	484 547	472 241	59 019	68 680
Resultat efter finansiella poster, tkr	-1 653	900	1 256	1 760	8 578
Resultat i % av deltagarintäkter /bidrag, %	0,3	0,2	0,2	3,0	12,5
Balansomslutning, tkr	392 835	363 811	306 955	278 847	263 263
Soliditet exkl. koncernkonto, %	63,6	63,1	61,4	67,5	66,8
Avkastning på eget kapital, %	neg	1,4	2,0	2,9	14,5
Avkastning på totalt kapital, %	neg	0,3	0,4	0,6	3,3
Kassalikviditet exkl. koncernkonto, %	202,3	212,0	280,0	92,7	93,5

Nyckeltalsdefinitioner framgår av not 1

Erhållna statsbidrag redovisas för om 2010 som bruttointäkt med avdrag för förmedlade bidrag under verksamhetens kostnader. Jämförelsesiffrorna för 2009 i resultaträkningen har även omräknats enligt denna princip.

Organisation och medlemmar

Under 2011 hade ABF 61 medlemsorganisationer samt 56 med samarbetsavtal. Det är glädjande att se bredden på medlemsorganisationernas verksamhet och det stora antal människor som är engagerade i dessa folkrörelser. Den lokala verksamheten i ABF är organiserade i avdelningar och distrikt. Vid utgången av 2011 hade vi 58 avdelningar och 22 distrikt.

Riktlinjer för verksamheten

På förbundsstämman i april 2010 fastställdes fyraåriga riktlinjer enligt de nya stadgarna. Riktlinjerna ska gälla 2011-2014 och ska vara styrande för de prioriteringar som görs för hela ABF under dessa år. I riktlinjerna lyfts fyra av idéprogrammets tio utmaningar fram; Motverka

klassamhället, Kultur för alla, Stärka folkrörelserna och Livslångt lärande. För att kunna jobba inom dessa utmaningar pekar riktlinjerna ut en övergripande strategi; att all vår verksamhet ska baseras på sunda ekonomiska bedömningar och bygga på en klar och tydlig folkbildningsmässig inriktning. Med utgångspunkt i detta lyfts fyra delstrategier fram; verksamhetsutveckling, organisationsutveckling, bilden av ABF och kompetensutveckling.

Nationella prioriteringar

På förslag från verksamhetsrådet fattade förbundsstyrelsen i december 2009 beslut om nationella prioriteringar för 2010 och 2011. Dessa prioriteringar blev tio nationella projekt: ABF-PRO akademien, ABF och handikappförbunden, ABF och Unga Örnar, Integration, JobbKraft, ABF mitt i debatten, Konsthantverk, Musik, Film/Media och Teater. Projekten har i stora delar avslutats 2011.

Väsentliga händelser under året

I och med 2011 avslutades de nationella prioriteringarna och förbundsstyrelsen fattade i juni, efter förslag från verksamhetsrådet, beslut om nya prioriteringar. För att få en tydlighet i de nationella styrdokumenterna är de nationella prioriteringarna för 2012 och 2013 två av de utmaningar som finns i riktlinjerna, Motverka klassamhället och stärka folkrörelserna. Arbetet med att stärka våra medlemsorganisationer startade redan under 2011 med utvecklingssamtal där det gemensamma arbetet planerades. ABF fick även beviljat ett ESF projekt, europeiska socialfonden, inom ramen för fattigdomsbekämpning. Under två år ska sju lokala projekt jobba för att nå de som står längst bort från inflytande och makt.

Förbundsstyrelsen har beslutat att föra över verksamheten från SamC i Härnösand till Karlstad. Under hösten skedde överflyttningen och personalen erbjöds att följa med till Karlstad. Beslutet har lett till omstruktureringskostnader som är reserverade i bokslutet för 2011.

Årets resultat

När förbundsstyrelsen beslutade om att föra över verksamheten från SamC i Härnösand till Karlstad konstaterades att kostnaderna för denna flytt kommer att belasta förbundsexpeditionens resultat. Underskottet för SamC är 2.090.000 kronor varav 1.153.000 kronor härrör sig till kostnader under 2012 som är upptagna i bokslutet för 2011.

Resultatet påverkas även av den nedskrivning som gjorts av de kortsiktiga placeringarna på 2.651.000 kronor. Nedskrivningen är relaterad till den nedgång som skedde under 2011 och är orealiserade. Ytterligare en nedskrivning har gjorts av fordran på Bilda förlag med 702.000 kronor. I övrigt har ekonomin utvecklats i stort sett enligt den av förbundsstyrelsen fastställda budgeten.

ÅRSREDOVISNING: FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Personalfrågor

ABFs viktigaste resurs är personalen. Genom att satsa på utveckling och kompetenshöjande utbildningar för medarbetare säkerställs ABFs framtid som det ledande studieförbundet i Sverige. Under 2011 har fokus varit att fortsatt arbeta med kompetensutveckling i nära samråd med personalen. Utbildningarna utformas efter behov och önskemål som kommer fram under medarbetarsamtalen. Utbildningarna sker på betald arbetstid. Samtliga medarbetare har även möjligheten att på sin fritid delta i en studiecirkel per termin som bekostas av arbetsgivaren. Förbundsexpeditionen har även varit med i ett ESF projekt, Studieförbund förändring, som har fokus på kompetensutveckling. Förbundsexpeditionen medarbetare erbjuds 3400 kronor per år för valfri friskvårdsaktivitet samt naprapat-behandling. ABF har en jämställdhetsplan och en arbetsmiljöplan som båda ses över och uppdateras årligen. Varje år görs en arbetsmiljöred för att säkerställa personalens miljö och ergonomi.

Finansiella instrument

Förbundsstyrelsens placeringspolicy har till uppgift att fastställa riktlinjer för placerings-verksamheten. Målet för placeringsverksamheten är att genom aktiv finansförvaltning skapa en avkastning på inflation + 2% med beaktande av risker som specificeras i policyn. Ramarna för placeringarna är aktie/aktiefonder 0-40% och svenska räntebärande placeringar 60-100%. Alternativa tillgångar 0-10%. Extern upplåning i placeringsssyfte är inte tillåten.

Ränterisk

Portföljens ränterisk mätt som duration får maximalt uppgå till 3 år. Aktieportföljen, som ska bestå av börsnoterade aktier, bör ha en väl avvägd riskspridning såväl geografiskt som i olika företag och branscher. Aktier hänförliga till ett enskilt bolag, eller bolag inom samma koncern, får utgöra maximalt 10 % av aktieportföljens marknadsvärde. Utifrån denna policy, där även stor hänsyn tas till etik- och miljöfrågor tas, har förbundsstyrelsens placeringar gjorts. Placeringarna är spridda på olika aktörer och förvaltare för att minska riskerna.

En särskild policy har fastställts av förbundsstyrelsen som styr placeringar som görs av medlen på koncernvalutakontot. Denna policy är identisk med den ovan med undantaget att inga medel får placeras i aktier eller aktiefonder.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

2011 ökade ABF sin totala verksamhet både när det gäller studiecirkel och kulturprogram. Eftersom statsbidraget är ett slutet system är det viktigt att öka i samma takt som de andra studieförbunden. Fokus på verksamhetsutveckling kommer att fortsätta under 2012. Det viktigt att ABF breddar sin verksamhet och skapar samarbete med andra aktörer på alla nivåer.

Förbundsstyrelsen kommer att ta beslut om en strategi för den verksamhet som finansieras utanför statsbidragssystemet. 2012 fyller ABF 100 år och det kommer att ske bland annat genom en jubileumsvecka 11-16 juni i Stockholm. Naturligtvis kommer mycket under 2012 att handla om 100 års jubiléet.

Den ekonomiska krisen har inte påverkat statsbidraget men vi kan konstatera att flera kommuner valt att frysa eller dra ner det kommunala stödet till folkbildningen. Denna utveckling håller i sig och det kommer naturligtvis att påverka verksamheten på den lokala nivån.

Förslag till disposition

Till förbundsstämmans förfogande står följande fria medel samt överskott:

Jubileumsfond ABF 100 år	4 513 523
Övriga ändamålsbestämda medel	5 768 496
Projektfond	74 907
	<hr/>
	10 356 926

Årets disposition

	783 403
--	---------

Balanserade överskott	52 844 757
Årets underskott	-1 652 696
	<hr/>
	62 332 390

Förbundsstyrelsen föreslår följande disposition av tillgängliga medel:

Avsättning Verksamhetsutvecklingsmedel	3 500 000
Förbrukat Verksamhetsutvecklingsmedel	-3 326 347
Avsättning Jubileumsfond ABF 100 år	2 500 000
Förbrukat Jubileumsfond	-1 815 343
Förbrukat Projektfond	-74 907
	<hr/>
	783 403

Efter disposition finns följande överskott och ändamålsbestämda medel:

Balanserade överskott	51 192 062
Jubileumsfond ABF 100 år	5 198 180
Övriga ändamålsbestämda medel	5 942 148
	<hr/>
	62 332 390

RÄKENSKAPERNA 2011

Resultaträkning

<i>belopp i tkr</i>	NOT	2011	2010
Verksamhetens intäkter			
	I		
Försäljnings- och deltagarintäkter		2 954	2 229
Statsbidrag	2	466 085	477 590
Övriga bidrag		10 261	4 728
Medlemsavgifter		2 172	2 21
Övriga verksamhetsintäkter		35 545	28 892
Summa verksamhetens intäkter		517 017	515 655
Verksamhetens kostnader			
Material och externa verksamhetstjänster		-39 738	-31 656
Förmedlade bidrag	2	-380 946	-386 799
Lokalkostnader		-4 306	-4 413
Övriga externa kostnader		-42 731	-46 836
Personalkostnader	3	-50 475	-46 853
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-235	-265
Summa verksamhetens kostnader		-518 431	-516 822
Verksamheten resultat		-1 414	-1 167
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		-702	-
Ränteintäkter och liknande resultatposter	4	489	2 090
Räntekostnader och liknande resultatposter	5	-26	-22
Summa resultat från finansiella poster		-239	2 068
Årets resultat		-1 653	901

Balansräkning

<i>belopp i tkr</i>	NOT	2011-12-31	2010-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	6	359	398
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andel i Bostadsrättsförening	8	370	370
Andra långfristiga värdepappersinnehav	9	24 643	19 690
Andra långfristiga fordringar	10	900	3 448
		<u>25 913</u>	<u>23 50</u>
Summa anläggningstillgångar		26 272	23 906
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Varulager m m</i>			
Färdiga varor och handelsvaror		1 734	2
Pågående arbete för annans räkning		214	-
		<u>1 948</u>	<u>2</u>
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		784	1 512
Övriga fordringar		14 293	4 988
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11	5 086	9 194
		<u>20 163</u>	<u>15 694</u>
<i>Koncernkonto</i>			
Bankmedel	12	184 721	183 921
Kortfristiga placeringar		109 868	79 610
Kortfristiga fordringar		273	52
		<u>294 862</u>	<u>263 583</u>
Kortfristiga placeringar	13	31 332	37 462
Kassa och bank		18 258	23 164
Summa omsättningstillgångar		366 563	339 905
Summa tillgångar		392 835	363 811

Eget kapital och skulder

<i>belopp i tkr</i>	NOT	2011-12-31	2010-12-31
Eget kapital	14		
Ändamålsbestämda medel		11 140	10 357
Balanserade överskot		52 845	51 944
Årets resultat		-1 653	901
Summa eget kapital		62 332	63 202
Avsättningar			
Övriga avsättningar	15	1 153	-
Summa avsättningar		1 153	0
Långfristiga skulder			
Övriga långfristiga skulder	16	-	977
Summa långfristiga skulder		0	977
Koncernkonto			
Kortfristiga skulder		294 862	263 582
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		6 886	7 882
Övriga skulder		21 249	22 021
Upplypna kostnader och förutbetalda intäkter	17	6 353	6 147
Summa kortfristiga skulder		34 488	36 050
Summa eget kapital och skulder		392 835	363 811
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	18	700	450

Kassaflödesanalys

<i>belopp i tk</i>	2011-12-31	2010-12-31
Den löpande verksamheten		
Verksamhetens resultat efter finansiella poster	-1 653	901
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	2 170	265
	517	1 166
Ökning/minskning varulager	-1 732	-3
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar	-4 683	-4 395
Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	-1 561	1 469
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-7 459	-1 757
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-196	-102
Placeringar i övriga finansiella anläggningstillgångar	-4 953	-19 690
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-5 149	-19 792
Finansieringsverksamheten		
Ökning/minskning av långfristig fordran	2 548	154
Ökning/minskning av långfristig skuld	-976	-3 641
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1 572	-3 487
Årets kassaflöde	-11 036	-25 036
Likvida medel vid årets början	60 626	85 662
Likvida medel vid årets slut	49 590	60 626

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd, med tillägg för vad som nedan anges om kassaflödesanalysen som har upprättats enligt RR 7. Förbundet är en allmännyttig ideell organisation.

INTÄKTER

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Utgifter för förbättringar av tillgångars prestanda, utöver ursprunglig nivå, ökar tillgångens redovisade värde. Utgifter för reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används för inventarier med 20 % per år, datautrustning med 33%.

BIDRAG

Bidrag redovisas till verkligt värde när det finns rimlig säkerhet att stödet kommer att erhållas och att ABF kommer att uppfylla alla därmed sammanhängande villkor. Statligt stöd som hänförs till förväntade kostnader redovisas som förutbetalda intäkter. Stödet intäktsförs i den period då de kostnader uppkommer som det statliga stödet är avsett att kompensera. Erhållna statsbidrag redovisas fr o m 2010 som bruttointäkt med avdrag för förmedlade bidrag under verksamhetens kostnader. Jämförelsesiffrorna för 2009 i resultaträkningen har även omräknats enligt denna princip.

FORDRINGAR

Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

KUNDFORDRINGAR

Kundfordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra kundfordringar.

VÄRDEPAPPER OCH FINANSIELLA FORDRINGAR

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. Vid värderingen tillämpas denna princip på aktieportföljen som helhet respektive ränteportföljen som helhet, vilket innebär att realiserade förluster avräknas mot realiserade vinster inom respektive portfölj. Alla transaktioner med värdepapper redovisas på likviddagen.

KONCERNKONTO

Förbundet har gemensamt konto (koncernkonto) i bank för ABF-enheter och närstående enheter. Koncernkontot redovisas separat i balansräkningen med bankmedel, fordringar för utnyttjade krediter och skuld till andra enheter för behållning på kontot. Beviljade krediter redovisas inom linjen i balansräkningen. Förbundets egna medel på kontot ingår i balansposten Kassa och Bank.

VARULAGER

Varulagret har värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificeras, förutom kassa- och banktillgodohavanden, kortfristiga finansiella placeringar som dels är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer, dels - handlas på en öppen marknad till kända belopp eller - har en kortare återstående löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten.

NYCKELTALSDEFINITIONER

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen med avdrag för koncernkonto exkl förbunds-expeditionens andel.

Avkastning på totalt kapital

Resultat före avdrag för räntekostnader i förhållande till balansomslutningen.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella poster i förhållande till eget kapital.

Not 2 Bidrag

	2011	2010
Samhällsbidrag		
Tilldelat statsbidrag	466 085	477 590
Avgår:		
Avgift till Gustav	-1 554	-1 512
Avgift till Folkbildningsförbundet	-2 240	-2 207
Avgift till Etikdelegationen	-425	-439
Erhållet statsbidrag	461 866	473 432
Förstärkningsbidrag	5 500	8 000
<i>Fördelning av statsbidrag inom ABF</i>		
Till förbundsexpeditionen	34 182	35 934
Gemensamma konferenser	1 500	1 500
Jubileumsfond	2 250	2 250
Stöd till verksamhetsutveckling	3 150	4 500
Till avdelningarna	415 284	422 148
	461 866	473 432
<i>Avdrag efter fördelning av förbundets gemensamma kostnader</i>		
Försäkringar, upphovsrättsavtal, IT och ABFF	-11 893	-11 673
Tidningen Fönstret	-4 315	-4 230
SamC-avgifter	-18 130	-19 446
	-34 338	-35 349

Förmedlade bidrag till avdelningarna

380 946 386 799

År 2011 erhöll ABF 466.085 tkr i statsbidrag, vilket var 11 505 tkr mindre än år 2010. Efter avräkning för GUSTAV (verksamhetsredovisningsprogram) med 0,33% (1.554 tkr), Folkbildningsförbundet med 0,48 % (2.240 tkr) och Etikdelegationen med 0,10 % (425 tkr) fördelas 461.866 tkr till ABFs avdelningar. I övrigt se avsnittet "ABF och samhällsbidragen".

Under räkenskapsåret 2009 har en ny modell för bokföring av statsbidragen samt gemensamma kostnader som samlingsförsäkring, medlemsavgift ABFF m fl införts. Från att tidigare år delvis nettoredovisat dessa intäkter och kostnader så bokförs de brutto vilket förklarar ökningen av posterna "Bidrag" och "Material och externa kostnader" mellan åren

Not 3 Personal

	2011	2010
MEDELANTALET ANSTÄLLDA		
Kvinnor	49	56
Män	23	24
Totalt	72	80
Könsfördelning i förbundsstyrelsen och förbundsledningen		
Förbundsledningen andel kvinnor %	60	60
Förbundsstyrelsen andel kvinnor %	53	47

LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER

Förbundsstyrelsen och förbundssekreterare	2 197	1 844
Arvoden uppdragstagare	9	14
Övriga anställda	30 683	23 274
Totalt	32 889	25 132
Sociala kostnader	17 353	16 507
Varav pensionskostnader	6 038	5 746

I förbundsexpeditionens sociala kostnader ingår pensionskostnader via KP på 351 tkr som avser förbundssekreterare. Förbundssekreterarens villkor för pensionering gäller vid fyllda 65 år. Förbundssekreteraren är berättigad till en premiebestämd tjänstepension. Kostnaden för pensionen ska motsvara 35% av årslönen upp till 30 inkomstbasbelopp inkl KTP ålderspension upp till 7,5 inkomstbasbelopp, KTP Sjukpension och KTPK Egenpension.

Vid uppsägning av ABF har förbundssekreteraren ett avgångsverderlag motsvarande 12 månaders lön. Pensionsåtaganden för förbundsexpeditionens medarbetare hanteras och tryggas via KP. Genom en överenskommelse i ABF-organisationen samordnar ABFF via KP de samlade pensionsåtagandena i ABF.

Principerna för arvodering av förbundsstyrelsen är följande:

Ordförande och förbundssekreterare arvoderas med 82,5% av lönen för statssekreterare, för närvarande 73 177 kr/månad. Ordinarie ledamöter arvoderas med 2 500 kr/år och ersättare i styrelsen med 250 kr/dag och bevistat möte.

Not 4 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2011	2010
Ränteintäkter på långfristig fordran	-	27
Ränteintäkter från bank	1 632	365
Ränteintäkter från kortfristiga placeringar	1 244	-
Ränteintäkter skattekonto	3	-
Nedskrivning av kortfristiga placeringar	-2 652	-24
Utdelning på kortfristiga placeringar	354	776
Övriga finansiella intäkter	-92	946
Summa	489	2 090

Not 5 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2011	2010
Övriga räntor	26	22
	26	22

Not 6 Inventarier

	2011-12-31	2010-12-31
Ingående anskaffningsvärden	6 674	6 571
Inköp	196	103
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 870	6 674
Ingående avskrivningar	-6 276	-6 011
Årets avskrivningar	-235	-265
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 511	-6 276
Utgående restvärde enligt plan	359	398

Not 7 Andelar i intresseföretag och ideella placeringar

SPECIFIKATION	ANTAL AKTIER/ANDELAR
Bilda Förlag F&D Ekonomisk förening	3 950
Arbetets museum	50
HSB	1
ABL Konsult i Sverige AB	60

Samtliga andelar är värderade till noll i balansräkningen.

Not 8 Andelar i bostadsrätt

	2011-12-31	2010-12-31
Två andelar i Brf Berget, Stockholm	370	370
Summa	370	370

Not 9 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2011-12-31	2010-12-31
Nordea Kreditobligationer	10 000	10 065
Nordea Volvo Finans	9 626	9 625
Nordea Volvo Tre	5 017	-
	24 643	19 690
Börsvärde eller motsvarande	23 707	19 545

Not 10 Andra långfristiga fordringar

	2011-12-31	2010-12-31
Lån Bilda förlag	-	2 548
Övriga långfristiga fordringar	900	900
	900	3 448

Not 11 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2011-12-31	2010-12-31
Förutbetalda hyror	816	757
Övriga poster	4 039	8 228
Upplupna ränteintäkter	231	209
Summa	5 086	9 194

Not 12 Koncernkonto

Avser medel på koncernkonto i Nordea avseende ABF avdelningar/distrikt, förbundsexpeditionen samt ABFF och organisationsutvecklingsfonden. År 2011 ingick 67 konton. Förbundsexpeditionens egna medel på koncernkontot uppgående till 18 191 tkr ingår i beloppet för kassa och bank på balansdagen.

	2011	2010
<i>Bankmedel</i>		
Koncernvalutakontot	184 721	183 921
<i>Kortfristiga placeringar</i>		
Nordea Institutionella penningmarknadsfond	10 000	9 964
Nordea AIG	19 870	-
Nordea Sampo	30 000	-
Nordea Holmen	-	19 884
Nordea Vasakronan	-	29 879
Nordea Volvo Finans	19 998	19 883
Swedbank Förbundsranterfond	15 000	-
Swedbank Företagsobligationsfond	15 000	-
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Koncernvalutakontot – utnyttjad kredit	273	52
	294 862	263 583

Not 13 Kortfristiga placeringar

	2011-12-31	2010-12-31
<i>Räntefonder</i>		
Nordea Institutionella Räntefond	3 463	3 080
Robur Penningmarknadsfond MEGA	1 594	1 557
Nordea Inst företagsobl fonden	2 317	2 186
	7 374	6 823
<i>Blandfonder</i>		
Nordea Instit aktiefond	3 809	631
Folksams Förvaltningsfond	5 578	5 418
Nordea Aktiefonden Världen	7 318	5 000
Swedbank Sverigefonden	3 096	3 000
Swedbank Världsfonden	5 208	5 000
Swedbank Företagsobl fonden	2 010	2 000
Swedbank Företagsobl fonden	-	10 000
	27 019	31 049
Summa anskaffningsvärde	34 393	37 872
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-410	-387
Årets nedskrivning	-2 651	-23
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-3 061	-410
Bokfört värde	31 332	37 462
Börsvärde eller motsvarande	31 332	37 462

Not 14 Eget kapital

	2011-12-31	2010-12-31
Ändamålsbestämda medel		
Jubileumsfond ABF 100 år	5 198	4 513
Verksamhetsutvecklingsmedel	5 942	5 768
Projektfond		75
Summa ändamålsbestämda medel	11 140	10 356
Resultat		
Balanserade överskott	52 845	51 944
Årets resultat	-1 653	901
Summa eget kapital	62 332	63 201

Not 15 Övriga avsättningar

	2011-12-31	2010-12-31
Beslutade omstruktureringsåtgärder	1 153	-
Summa	1 153	0

Not 16 Långfristiga skulder

	2011-12-31	2010-12-31
Skuld för personalåtaganden	-	977
Summa	0	977

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2011-12-31	2010-12-31
Upplupna löner	76	11
Upplupna semesterlöner	4 175	4 064
Upplupna sociala avgifter	1 337	1 281
Övriga poster	765	791
Summa	6 353	6 147

Not 18 Ansvarsförbindelser

	2011-12-31	2010-12-31
Beviljade krediter på koncernkontot	700	450
Summa ansvarsförbindelser	700	450

Utnyttjade krediter på koncernkonto uppgår till 273 tkr (föregående år 52 tkr).

Resultat- och balansräkningarna kommer att föreläggas förbundsstämman 2012-04-26 för fastställelse.

STOCKHOLM 2012-03-15

Karl-Petter Thorwaldsson
Ordförande

Annika Nilsson
Förbundssekreterare

Tomas Eneroth

Marie Linder

Mikael Hagström

Örjan Brinkman

Samira Touma

Britt-Marie Ekwall

Sten Andersson

Anita Skarphagen

Carina Ohlsson

Vanja Edwinson

Lennart Gard

Karin Sandin Dahlgren

Christian Lindgren

Vår revisionsberättelse har lämnats 2012-03-15

Tommy Ohlström

Ralph Nicolaisen

Niklas Rengen

Lars Wennberg
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till förbundsstämman i ABF Förbundsexpeditionen
Org nr 802000-1882

Vi har reviderat årsredovisningen för ABF Förbundsexpeditionen för år 2011.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsd i Sverige. Det innebär att vi planerat och utfört revisionen för att med rimlig säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de revisionsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis som vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2011 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även reviderat styrelsens förvaltning för ABF Förbundsexpeditionen för år 2011.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som gruns för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att förbundsstämman beviljat styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

STOCKHOLM DEN 15 MARS 2012

Tommy Ohlström
Av Socialdemokraterna

Ralph Nicolaisen
Av KF förordnad revisor

Niklas Rengen
Av LO förordnad revisor

Lars Wennberg
Auktoriserad revisor